3.000.000 ТОННА ПАХТА ТАЙЁР

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 231 (19.607). • 1986 йил 12 октябрь, якшанба • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

РЕЙКЬЯВИКДАГИ УЧРАШУВ

РЕЙКЬЯВИК, 11 октябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Бугун Рейкьявикда КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев билан АҚШ Президенти Р. Рейган учрашуви бошланди. Бу учрашув ўтган йил ноябрь ойида Женевада келишиб олинганига кўра, Совет раҳбарининг Қўшма Штатларга визитига тайёргарлик доирасида ўтказилмоқда.

Москва вақти билан соат 13 дан 30 минут ўтганда Совет делегациясининг автомашиналари Атлантика океани соҳилидаги икки қаватли Хевди кошонасига келиб тўхтади. Протоколдаги келишувга мувофиқ кошонага кираверишда М. С. Горбачевни Р. Рейган кутиб олди. Улар бир неча минут фото ва телевизион камералари рўпарасида туришганидан кейин икки мамлакат раҳбарлари музокаралар учун махсус ажратилган хонага кириб кетдилар.

Бу ерда расмий тарзда эълон қилинишича, музокаралар маҳфий тусда ўтади ва унинг натижалари тўғрисида икки мамлакат раҳбарлари ўзаро келишиб олишларига мувофиқ тарзда хабардор қилинади. Аммо ҳозир Хевди кошонасида муҳокама қилинаётган масалалар 2500 дан кўпроқ журналистларнигина эмас, балки барча мамлакатлар халқларини ҳам ниҳоятда қизиқтирмоқда. Шу боисдан ҳам учрашув бошланиши арафасида Исландия пойтахтига АҚШдан ва Ғарбий Европадаги бир қанча мамлакатлардан тинчлик тарафдорларининг турли ташкилотлари делегациялари келдилар.

Сиёсий эътиқодлари ва қарашлари турлича бўлишидан қатъи назар, ана шу ташкилотларнинг намояндаларини Ер юзи тақдири учун муштарак ташвиш, инсониятнинг ядро жарига тойиб кетиш олдини олишга интилиш бирлаштириб турибди. Улар икки улуғ давлат раҳбарларини ядро уруши хавфини нари суриб қўйиш, бу хавфни бартараф этиш учун тадбирлар кўришга чақирмоқдалар.

Шу муносабат билан жаҳон жамоатчилиги Совет Иттифоқининг бу жараёнга конкрет ҳиссасини ва аввало мамлакатимиз ўз ихтиёри билан ядро портлатишларини тўхтатиб қўйганлигини қизғин табриклади. Америка жамоатчилиги ташкилотлари — ядро қуролярогларини кўпайтирмаслик миллий кампанияси ва ақл-идрок билан ядро сиёсати юритиш комитети делегацияси АҚШ Президенти номига ёзилган мактубни олиб келди, бу мактубда маъмуриятга мурожаат этилиб, ядро қуроли синовларини ниҳоят тўхтатишга ва Совет Иттифоқи мораторийсига қўшилишга қатъий даъват этилади. Ядро полигонларидаги сокинлик олий даражада бўладиган келгуси учрашувгача давом этиши керак, дейилади бу ҳужжатда. Бу ҳужжатга, жумладан, АҚШ конгрессининг 60 аъзоси имзо чеккан. Бора-бора, ядро қуроли синовларини батамом ва тўла таъқиқлаш тўғрисида шартнома тузилиши керак, дейилади ҳужжатда.

Бугун Рейкьявик порти рейдига атроф-муҳит ҳимоячилари «Гринпис» халқаро ташкилотининг «Сириус» кемаси лангар ташлади. Бу ерда матбуот учун тарқатилган баёнотда ана шу халқаро ташкилотнинг намояндалари иккала мамлакат раҳбарларини жуда ўткир проблемани ниҳоятда жиддий тарзда муҳокама қилишга ва

Суратда: учрашув бошланиши олдидан.

ТАСС—ЎзТАГ телефотоси.

аввало, ядро синовларини таъқиқлаш тўғрисида битимга келишга даъват этдилар. Агар ядро портлатишларини тўхтатишга эришилса, деб таъкидланади ҳужжатда, бу «самовий урушлар» программасининг тўхтатилишига ёрдам беради. «Самовий уруш»лар программаси амалга оширилиши космосда ҳамда Ерда ҳужум ва мудофаа қуроллари системаларининг кенг ёйилишига олиб келган бўлур эди.

«Гринпис» Совет Иттифоқи 1985 йилнинг август ойидан бери ўз ихтиёри билан ядро синовларини ўтказмаётганлигини эслатиб, ҳозир Американинг ядро полигонларида ҳам сукунат бўлиши учун тарихий имконият бор, деб уқтиради. Рейкьявикда олий даражадаги учрашув, дейилади баёнотда, фақат салом-алик учун учрашувга айланмаслиги керак.

Кеча кечаси Рейкьявикда Америка элчихонаси жойлашган чоғроқ кўчани машъалалар ёритди. Бу ерда Исландия тинчлик тарафдорлари турли ташкилотларининг ташаббуси билан намойиш ўтказилиб, унинг қатнашчилари АҚШнинг Никарагуага ва бошқа мустақил давлатларга нисбатан муҳолифлик, ҳарбий дўқ-пўписа ва авантюра сиёсатига қарши норозилик билдирдилар. Улар элчихонага топширган петицияда Никарагуа халқига қарши агрессия ғазаб билан қораланган. Айни маҳалда намойишчилар АҚШ маъмуриятига мурожаат этиб, Исландия пойтахтида олий даражада ўтказиладиган учрашув чоғида тинчликка самимий иштиёқни намойиш этишни талаб қилдилар. Сальвадор билан бирдамлик Исландия комитетининг раҳбарларидан бири Рагнар Стефенссон ТАСС мухбири билан қилган суҳбатда биз қуролланиш пойгасини, аввало ядровий қуролланиш пойгасини жиловлашни кўзловчи ҳамма таклиф ва чораларни табриклаймиз, деди. Совет Иттифоқи ядро портлатишларини ихтиёрий равишда тўхтатиб турганлиги бизнингча айни шундай муҳим қадамдир, деди у.

Исландия «ҳарбий базаларга қарши кампания» тинчлик ҳаракати даъватнома билан чиқиб, қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва планетани ядро хавфидан ҳоли қилишни кўзловчи куч-ғайратлар сарфлашга чақирди. Тинчлик учун курашувчилар НАТО блокининг Исландиядаги катта ҳарбий базасини тугатиш, Европанинг шимолида ядросиз зона яратиш тўғрисидаги таклифларни қўллаб-қувватлаб чиқмоқдалар.

БМТ ташаббуси билан ташкил этилган биринчи Умумжаҳон тинчлик югуришининг қатнашчилари бугун тушда пойтахт маркази Тьернин кўли ёқасидаги паркка етиб келдилар. Югуриш «Тинчликка йўл очинг — болаларга тинчлик керак» деган шиор остида ўтмоқда.

Н. ВУКОЛОВ,
Н. ТУРКАТЕНКО,
В. ЧУКСЕЕВ,
Г. ШИШКИН.

ДЎСТОНА СУҲБАТ

РЕЙКЬЯВИК, 10 октябрь. (ТАСС махсус мухбирлари). КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев Исландия Республикасининг президенти В. Финнбогадоттир ҳузурига ташриф буюрди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида ядро уруши хавфи билан боғлиқ актуал халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди. Ҳар иккала томон Совет — Исландия муносабатлари ўзаро манфаатли асосда қониқарли ривожланаётганлигини қайд этиб ўтди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Ф. Добринин, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Н. Яковлев, Исландия Бош министри С. Херманнссон ва Исландия ташқи ишлар министри М. Маттиесен қатнашдилар.

ДЎСТЛИК УЙИДАГИ КЎРГАЗМА

Рейкьявикнинг 200 йиллигига бағишланган кўргазма Исландия пойтахтининг тарихи ва бугунги куни билан таништиради. Кўргазма 11 октябрь куни Москвадаги Дўстлик уйида очилди.

Кўргазмага Исландия рассомлари ишлаган графика асарлари ва ранг-баранг плакатлар, Европанинг шимолий чеккасида жойлашган пойтахт фотосуратлари қўйилган. Экспозицияда Исландия Миллий театрининг равнақига тааллуқли фотоҳужжатлар ҳам бор.

Жаҳон жамоатчилигининг диққат-эътибори шу кунларда Рейкьявикка қаратилган, деб таъкидланди кўргазманинг очилиш маросимида. Инсоният келажагининг қадрига етадиган барча кишилар СССР ва АҚШ раҳбарлари ўртасидаги музокаралар натижалари ҳозирги замоннинг энг муҳим проблемаларини ҳал этишда силжишга олиб келади, деб умид билдирмоқдалар.

СССР билан Исландиянинг маданият соҳасидаги ҳамкорлиги, жамоатчиликнинг ривожланиб бораётган алоқалари, деб таъкидланди нутқларда, икки мамлакат халқлари ўртасида ишонч ва ҳамжиҳатликни, Европа қитъасида тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

(ТАСС).

ТЕРИМ ҚАҲРАМОНЛАРИГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети 1986 йил октябрь ойининг биринчи ўн кунлигида давлатга пахта сотиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқиб, қарор қиладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларда қолдирилди:

Сурхондарё область Ленин йўли районы. Бу район пахта тайёрлаш планини 59,49 процент, шу жумладан, машина терими планини 83,66 процент қилиб бажарган ва ўн кунликда ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда, пахта тайёрлашнинг 41,63 процент ўсишини таъминлаган;

Жиззах область Зарбдор районидаги қўриқ «Тараққиёт» совхози. Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 138,58 процент, шу жумладан, машина терими планини 179,33 процент қилиб бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 71,33 процент ўсишини таъминлаган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Сирдарё области. Бу область пахта тайёрлаш планини 54,28 процент, шу жумладан, машина терими планини 67,53 процент қилиб бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 44,26 процент ўсишини таъминлаган;

Тошкент области. Бу область пахта тайёрлаш планини 65,28 процент, шу жумладан, машина терими планини 72,70 процент қилиб бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 42,56 процент ўсишини таъминлаган;

Сирдарё область Ворошилов районы. Бу район пахта тайёрлаш планини 65,77 процент, шу жумладан, машина терими планини 83,73 процент қилиб бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 56,15 процент ўсишини таъминлаган;

Сирдарё область Боёвут районы. Бу район пахта тайёрлаш планини 64,16 процент, шу жумладан, машина терими планини 77,24 процент қилиб бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 53,71 процент ўсишини таъминлаган;

Сирдарё область қўриқ Оқолтин районы. Бу район пахта тайёрлаш планини 51,90 процент, шу жумладан, машина терими планини 66,48 процент қилиб бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 45,04 процент ўсишини таъминлаган;

Сирдарё область Комсомол районидаги «Мирзачўл» совхози. Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 108 процент, шу жумладан, машина терими планини 129,29 процент қилиб бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 96,07 процент ўсишини таъминлаган;

Сурхондарё область Қумқўрғон районидаги «Пахтакор» совхози. Бу совхоз ўн кунликда ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 56,53 процент ўсишини таъминлаган;

Сирдарё область Ворошилов районидаги Куйбишев номли колхоз. Бу колхоз пахта тайёрлаш планини 87 процент, шу жумладан, машина терими планини 121,12 процент қилиб бажарган ва ўн кунликда пахта тайёрлашнинг 72,19 процент ўсишини таъминлаган;

Сурхондарё область Шўрчи районидаги Жданов номли колхоз. Бу колхоз пахта тайёрлаш планини 73,37 процент, шу жумладан, машина терими планини 66,78 процент қилиб бажарган ва ўн кунликда ингичка толали пахтани ҳам қўшиб ҳисоблаганда пахта тайёрлашнинг 48,22 процент ўсишини таъминлаган.

Тошкент шаҳар партия комитетининг пленуми

11 октябрь куни Тошкент шаҳар партия комитетининг пленуми бўлди. КПСС XXVII съезди қарорлари муносабати билан фан ва техниканинг энг янги ютуқларини жорий этиш асосида маҳсулот сифатини тубдан яхшилаш юзасидан шаҳар партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинди. Шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин доклад қилди.

Докладда ва нутқларда шаҳар корхоналари олий сифат категориядаги буюмлар ишлаб чиқариш саккиз ойлик планини 105 процент бажарганлиги таъкидлаб ўтилди.

Бироқ бу ишда ижобий силжишлар мавжудлигига қарамай, кўпгина саноат буюмларининг пухталиги зарур даражада эмас. Ҳозир давлат Сифат белгиси билан чиқарилаётган маҳсулотлар умумий ишлаб чиқариш ҳажмининг атиги 14,8 процентини ташкил этади. Куйбишев, Ленин, Собир Раҳимов районлари корхоналарининг партия комитетлари ва хўжалик раҳбарлари бу муҳим кўрсаткич бўйича планларнинг бажарилишига етарли эътибор бермаётирлар. Таҳлил шуни кўрсатмоқдаки, ҳамма жойда ҳам технология ва ишлаб чиқариш интизоми юксак даражада эмас. Ишлаб чиқариш маданиятининг пастлиги, ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган нобудгарчиликнинг кўплиги жиддий ташвиш туғдирмоқда.

Пленумда бошланғич партия ташкилотлари ҳозир бутун хўжалик фаолиятини қайта қуриш ишларини, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни, коллективларни топшириқларни сўзсиз бажаришга сафарбар этишни кучайтиришлари кераклиги таъкидланди. Республика Фанлар академиясининг бўлинмалари, олий ўқув юртлари, шаҳар халқ хўжалиги комплекси сифат жиҳатидан ривожланишига қўшадиган ҳиссаларини кўпайтиришлари керак.

Пленумда фан ва техника ютуқларини кенг жорий этиш асосида маҳсулот сифатини муттасил яхшилаб боришга қаратилган чора-тадбирлар комплекси белгиланди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари В. Н. Лобко нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

11 октябрь куни Тошкентда давлат мукофотлари тантанали вазиятда топширилди. Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги ҳамда унга қарашли корхоналар ва ташкилотлар ходимларининг катта группасига СССР орденлари ва медаллари топширилди. Улар ўн биринчи беш йиллик топшириқларини социалистик мажбуриятларини бажаришдаги муваффақиятлари ва ишда эришилган кўрсаткичлар учун шу мукофотларга сазовор бўлдилар.

(ЎзТАГ).

матбуот маркази хабар қилади

Бункерлар баракаси

ТОШКЕНТ

Йиғим-терим техникасидан оқилона фойдаланиш — Оққўрғон районидаги «Ленинизм» колхози пахтакорларига машина терими планини биринчи бўлиб бажариш имконини берди. «Зангори кема»лар бункеридан 2570 тонна «оқ олтин» тўкилди. Бу пландаги маҳсулотнинг 80 процентини ташкил этади. Хўжаликда мавжуд 22 агрегатнинг ҳар бирига ўртача 120 тоннадан ҳосил тўғри келди. Абдусалим Ўрозбоев, Чинпўлат Норбўлаев, Жўра Йўлдошев сингари пешқадам механизаторлар 155—170 тоннадан дурдона тердилар.

Машина терими планини Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» ва «Коммунизм» колхозлари механизаторлари ҳам адо этдилар.

СИРДАРЁ

Оқолтин районидаги «Фарғона» совхоз-техникумининг Икром Жуманов бошлиқ 5-бўлими миришкорлари йиллик марраға етдилар. Коллективда 90 процент ҳосил машиналар ёрдамида териб олинди. Мавжуд 480 гектар ернинг ҳар гектаридан 28,4 центнердан ҳосил олинди. Пахтакорлар мавсум охиригача ҳосилдорликни 35 центнерга етказишга қарор қилдилар.

Ворошилов районидаги «Социализм» совхози механизаторлари ҳам зафар қучишди. Хирмонга 5650 тонна бункер пахтаси тўкилди. Хўжалик механизаторларининг ҳар бири ўртача 80 тоннадан «оқ олтин» тердилар.

БУХОРО

Бухоро районидаги Усмон Юсупов номли колхознинг Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Боймурод Рамазонов бошлиқ бригадаси шарафига меҳнат Шуҳрати байроғи кўтарилди. Бригада йиллик топшириқни барвақт адо этиб, ҳар гектар ердан 31 центнердан ҳосил етиштирди. Коллектив мавсум охиригача гектар бошига 40 центнердан «оқ олтин» териб олиб, ялпи ҳосилдорликни 410 тоннага етказишга сўз берди.

АНДИЖОН

Комсомолобод районидаги қўриқ «Дўстлик» совхози заршунослари машина терими йиллик плани бажарилганлиги ҳақида рапорт бердилар. Пландаги 1850 тонна ўрнига 2000 тонна «оқ олтин» машиналар ёрдамида териб олинди. Хўжаликда йиғим-терим суръати тобора авж олиб, ҳаракатдаги 26 та «зангори кема» икки сменада ишлатилмоқда. Бугунгача ҳар бири 60—80 тоннадан пахта терган Олимжон Умаров, Муқимжон Аҳмедов, Музаффар Турдиалиев, Ёқубжон Усмонов каби механизаторлар мусобақада пешқадам.

ҚҚАССР

Кегайли районидаги «Халқобод» совхозининг Ю. Гагарин номли бўлими пахтакорлари йиллик пахта тайёрлаш планини бажардилар. Она-Ватан хазинасига 1100 тонна «оқ олтин» жўнатилди. Тўлибой Алланазаров, Ёқуббой Холбоев, Лапас Ержонов, Азимбой Бойлеписов сингари механик-ҳайдовчилар эришилган ютуққа катта ҳисса қўшдилар. Уларнинг ҳар бири бугунгача 110—130 тоннадан дурдона теришди.

НАМАНГАН

Поп районидаги «Навбаҳор» совхозининг 4-бўлим пахтакорлари социалистик мажбурият ҳисобига хом ашё топширмоқдалар. Қабул пунктларига 225 тонна юксак сифатли пахта жўнатилди. Етиштирилган ҳосилнинг ярмидан кўпроғи машиналарда териб олинди. Қўлга киритилган муваффақиятда Камолиддин Тўрақулов, Баҳром Бобоев, Исроил Ёдгоров сингари пешқадам механизаторларнинг ҳиссаси баракали бўлди.

Областда бугунгача пахта тайёрлаш йиллик планларини бажарган совхозлар сони иккитага, бўлимлар — 5 тага, бригадалар — 70 тага етди.

ЖИЗЗАХ

Мирзачўл районидаги Сегизбоев номли совхоз суворийлари машина терими йиллик топшириғини 104,4 процент адо этишди. Агрегатлар ёрдамида пландаги 5600 тонна ўрнига 6160 тонна «оқ олтин» териб олинди. Мавжуд 80 та машинанинг ҳар бирига ўртача 75 тоннадан ҳосил тўғри келди.

Шу хўжаликнинг республикада хизмат кўрсатган пахтакор, Ўзбекистон Компартияси XXI съезди делегати А. Фозилов бошлиқ бригадаси коллективи эса социалистик мажбурият ҳисобига пахта топшира бошлади.

ХОРАЗМ

Урганч райони хўжаликлари ўртасида Карл Маркс номли колхоз пахтакорлари пешқадамлик қилмоқдалар. Теримнинг юксак суръатлар билан боришида йиғим-терим мавсумида тузилган муваққат партия группалари ва механизациялашган отрядларнинг роли катта бўляпти. Улардан бирига механик-ҳайдовчи Тожибой Каримов бошчилик қилмоқда. Группада учта коммунист бор. Қуронбой Сафаев, Раҳмон Абдуқодиров, Йўлдош Жуманиёзовларнинг ҳар бири кунига 45 тоннадан пахта териб, бугунгача хирмонга 60—90 тоннадан бункер пахтаси тўкдилар.

„ОҚ ОЛТИН" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 11 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Фарғона	2,71	72,73	2,19	47,76
Тошкент	3,74	65,28	4,40	72,70
ҚҚАССР	1,88	56,15	1,32	40,15
Хоразм	1,67	54,53	0,85	28,92
Бухоро	1,52	54,29	0,38	11,16
Сирдарё	4,62	54,28	5,72	67,53
Сурхондарё	3,04	52,98	3,73	55,30
Наманган	3,27	52,81	3,34	40,90
Жиззах	3,12	41,53	3,28	42,36
Самарқанд	2,42	40,58	1,92	22,62
Андижон	2,81	35,85	2,15	19,31
Навоий	1,78	33,71	0,91	10,60
Қашқадарё	1,68	31,74	1,38	21,12
Республика бўйича:	2,64	50,04	2,57	38,43
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Сурхондарё	4,88	81,99	7,09	96,80
Наманган	2,90	66,52	—	1,45
Навоий	2,14	54,77	0,16	0,92
Бухоро	1,40	49,78	—	—
Қашқадарё	1,72	21,46	2,10	14,24
Республика бўйича:	3,65	61,06	5,04	64,32

ҲИССА

Фарғона область ички ишлар бошқармаси ходими, милиция подполковниги Мамасоли Жумаев уч йилдан бери ўз меҳнат отпускасини Ёзёвон районидаги «Правда» совхози пахтазорларида ўтказмоқда. Пахта териш машинаси штурвалига ўтириб, пахтакорларга мададкор бўляпти. Ўтган йили хирмонга 70 тонна «оқ олтин» тўккан подполковник — механизатор съездлар йилида 150 тонналик маррани кўзлаб меҳнат қиляпти. Унинг бугунгача терган пахтаси 100 тоннадан ошиб кетди.

А. МАДРАҲИМОВ.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ

УРГАНЧ, 11 октябрь. (ЎзТАГ). Хоразм область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган пленумида КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети III пленумининг талаблари асосида идеология иши самарадорлигини янада ошириш юзасидан область партия ташкилотининг вазифалари муҳокама этилди. Область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мирқосимов доклад қилди.

БУРКИНА ФАСОЛИК МЕҲМОН

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико билан Буркина Фасо Миллий революция кенгашининг Раиси, Президенти ва ҳукумат бошлиғи капитан Т. Санкара ўртасидаги музокаралар 10 октябрь куни Кремлда давом эттирилди.

Музокаралар чоғида Совет Иттифоқи билан Буркина Фасо ўртасидаги дўстона алоқаларни янада ривожлантиришга алоҳида эътибор берилди. Икки томонлама ҳамкорлик соҳасида орттирилган ижобий тажриба уни янги мазмун билан бойитиш учун қўшимча имкониятлар очиши мамнуният билан қайд этиб ўтилди.

Халқаро аҳволга доир баъзи проблемалар ҳам муҳокама қилинди.

Музокаралар дўстлик ва ҳамкорлик вазиятида ўтди.

* * *

Шу куни Т. Санкара совет ва чет эл мухбирлари учун Москвада ўтказилган матбуот коференциясида гапирди.

Жаҳондаги барча халқлар сингари мамлакатимиз халқи ҳам М. С. Горбачев билан Р. Рейганнинг Рейкьявикдаги бўлажак учрашувини табриклайди, деб таъкидлади Президент. Учрашувнинг муваффақияти халқаро вазиятни юмшатишга, жаҳон уруши хавфини узоқлаштиришга хизмат қилиши мумкин.

* * *

Т. Санкара «Кремлда В. И. Ленин кабинети ва квартираси» музейини бориб кўрди.

* * *

Кечқурун Т. Санкара Москвадан Фрунзега жўнаб кетди. (ТАСС).

ЯГОНА ФРОНТНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

«Ишчилар синфи ва ҳозирги замон» мавзуидаги халқаро илмий конференция 10 октябрь куни Москвада тугади. Конференцияда планетанинг тинч келажаги ва социал тараққиёт учун кураш кучайиб бораётганлиги муносабати билан турли мамлакатларнинг меҳнаткашлари олдида пайдо бўлаётган жуда кўп проблемалар муҳокама қилинди. Мунозарада ишчилар ҳаракатининг, коммунистик ва ишчи партияларнинг, революцион-демократик, социал-демократик, лейбористик партияларнинг, турли йўналишлардаги касаба союзларнинг ҳамда бошқа ташкилотларнинг ва оммавий ҳаракатларнинг таниқли арбоблари иштирок этдилар. Ишчилар синфи ҳаёти ва курашининг ҳозирги реалликларига бағишланган Москвадаги учрашувга жаҳондаги 80 га яқин мамлакатдан юздан ортиқ турли ташкилотларнинг вакиллари йиғилишди.

Конференция ишининг якунловчи кунида фан-техника революциясининг энг янги тенденциялари ва истиқболларини, унинг социал оқибатларини муҳокама қилиш давом эттирилди, меҳнаткашларнинг милитаризм ва реакцияга қарши кураши масалалари, озодликка эришган мамлакатларда тараққиёт проблемаларини ҳал этишда ишчилар синфининг роли кўриб чиқилди.

Ҳозирги шароитда милитаризм ва қуролланиш пойгаси — социализм дунёсига, революцион ҳаракатларга қарши курашдаги асосий қуролларнинг биридир. Капитал мамлакатларида қуролланиш пойгаси кучайтирила борган сари ғоят катта ресурслар гражданларнинг эҳтиёжларидан ажратиб олинмоқда. «Ишчилар синфи, оммавий ҳаракатлар тенденциялари, милитаризм ва реакцияга қарши кураш» секцияси мажлисининг қатнашчилари бунга янги-янги ишонарли далиллар келтиришди.

Нутқларда таъкидлаб ўтилганидек, капиталистик мамлакатларда «истиқболсиз» тармоқлар ва янги, анча истиқболли тармоқларда банд бўлган ёлланма ишчиларнинг турмуш даражасидаги тафовутнинг чуқурлашиш жараёни давом этмоқда. Капитал ишчилар синфининг бир отрядини иккинчи отрядига қарама-қарши қилиб қўйиш учун мана шу ҳолдан фойдаланишга уринмоқда.

«Ишчилар синфи ва фан-техника революцияси» секциясининг қатнашчилари XXI аср бўсағасида инсоният олдида ғоят катта имкониятлар очган фан-техника революцияси унинг олдига ўткир проблемаларни ҳам кўндаланг қилиб қўйганлигини таъкидладилар. Фан ва техника ютуқларини қандай қилиб одамлар манфаатига йўналтириш, инсон ақл-заковатининг энг яхши маҳсулини Ер юзида цивилизация мавжудлигининг ўзига қўл кўтараётган милитаристлардан қандай қилиб сақлаб қолиш кераклиги ана шу проблемалар орасида энг муҳимдир.

Мунозара қатнашчилари кўрсатиб ўтишганидек, социализм мамлакатларида замонавий технологиянинг жорий этилиши меҳнаткашлар учун салбий оқибатлар келтириб чиқармайди. Аксинча, бундай технология ижтимоий ишлаб чиқаришнинг турли бўғинлари ва участкалари ўртасидаги бир-бирига боғлиқликнинг ҳамда ўзаро алоқани кучайтиради. У ишлаб чиқариш фаолияти билан илмий фаолиятнинг тобора қўшилиб кетишига олиб боради, экономикани илмий бошқаришни кучайтириш тенденциясини юзага келтиради. Ҳозир социалистик мамлакатларда ишлаб чиқаришни кенг кўламда компьютерлаш, комплекс автоматлаштириш ва роботлаштиришга ўтиш иқтисодий ва социал тараққиётни жадаллаштиришнинг, халқ фаровонлигини оширишнинг, кишиларда ортиб бораётган хилма-хил моддий ва маънавий талаб-эҳтиёжларни қондиришнинг ҳал қилувчи воситаси, деб қаралмоқда.

«Ишчилар синфи ва тараққиёт» секциясининг мажлисида Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларидаги ишчилар синфи ва ишчилар ҳаракатининг проблемалари муҳокама қилинди. Сўзга чиққан кишилар ривожланаётган мамлакатлардаги ишчилар синфининг сиёсий онгини ошириш, меҳнаткашларнинг уюшқоқлигини кучайтириш билан боғлиқ масалаларга тўхталиб ўтдилар. Улар озод бўлган бир қанча мамлакатлардаги ишчилар ҳаракати дуч келаётган қийинчиликлар тўғрисида гапириб, жумладан, ишчилар синфининг шаклланиш жараёни ниҳоясига етмаганлигини, хонавайрон бўлган майда буржуа табақаларидан яқинда чиққан ярим пролетар унсурлар, деҳқонлар пролетар составида каттагина роль ўйнаётганликларини уқтириб ўтдилар. Шу билан бирга мазкур мамлакатларнинг ишчилар синфи составида авлоди ишчи бўлган, кадр пролетариатининг қатлами ортиб, илмий социализм ғояларининг таъсири кучайиб бормоқда. Жаҳон империализми, маҳаллий буржуазия пролетариатнинг синфий онги ўсишига қарши шиддатли кураш олиб бормоқда. Кўпгина нотиқлар ривожланаётган мамлакатлардаги ишчиларнинг сиёсий жиҳатдан чиниқиши ва профессионал ўсиши учун совет ишчилар синфининг ғоят катта интернационалистик ролини таъкидладилар. АҚШ доимий агрессия хавфини солиб турган қийин шароитларда курашаётган халқларга нисбатан Советлар мамлакатининг ва бошқа социалистик давлатларнинг бирдамлиги ҳам жуда муҳим эканлиги қайд этиб ўтилди.

Кўпгина нотиқлар Совет Иттифоқининг кейинги йиллардаги тинчлик ташаббусларини қизғин қўллаб-қувватладилар, термоядро уруши хавф-хатари мавжуд бўлган бир пайтда Совет Иттифоқининг масъулиятли позициясидан ўзларининг астойдил мамнун эканликларини изҳор этдилар, жаҳонда кескинликни юмшатиш ишида Рейкьявикдаги бўлажак Совет — Америка учрашувига катта умид боғладилар.

Ҳозирги замон ишчилар ҳаракатининг энг муҳим проблемаларига бағишланган халқаро анжуман тугади. Москва учрашувининг натижалари тўғрисида унинг қатнашчилари якдил фикрдадирлар: бутун дунё меҳнаткашлари ҳаёти ва курашининг реалликлари, ядро асрининг реалликлари ҳозир барча тараққийпарвар кучларнинг бирдамлигини мустаҳкамлашни, бутун планетада тинчлик ва социал тараққиёт учун курашда ягона демократик фронт ташкил қилишни тақозо этмоқда.

А. БЕЛИКОВ,
Н. ЖЕЛЕЗНОВ,
ТАСС махсус мухбирлари.

А. А. ГРОМИКО АРНОЛЬД ЛОКШИН БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

10 октябрда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико америкалик биохимик-онколог Арнольд Локшинни Кремлда қабул қилди. Унга оиласи билан бирга Совет Иттифоқида сиёсий бошпана берилган.

А. Локшин СССРга келишга қарор қилганлигининг сабабларини гапириб берди. У АҚШ ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсатига қўшилмай, мамлакат йўлини белгилаб берувчи кучлар Америка халқи манфаатларини ифода этмайди, фақат катта бизнес манфаатларига хизмат қилади, деган хулосага келган. Бу кучлар инсон ҳуқуқларини поймол этишга, беҳад қуролланиш пойгасига сажда қилмоқдалар.

Мамлакатда шундай вазият вужудга келганлиги учун Америка халқи айбдор эмас. Америка халқи бошқа халқлар билан, шу жумладан, совет халқи билан тинчликда яшашга интилади ва ядро оташида ёниб кул бўлишни хоҳламайди.

Олим, шунингдек, унинг хотини бундан кўп йиллар аввал АҚШда дўстлари билан қилган суҳбатларида ва матбуот орқали, жамоатчиликнинг тинчликни ёқлаб, ядро қуролини тугатиш учун ўтказган митинглари ва бошқа хил тадбирларида Америка ҳукуматининг хатти-ҳаракатлари тўғрисидаги танқидий мулоҳазаларини гапира бошлаганлар.

Улар АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясига қарши норозилик билдирганлар, ҳозирги маъмурият қуролланиш пойгасини тўхтатиш чораларини кўришдан бош тортганлиги муносабати билан унинг сиёсатига қарши чиққанлар. Хуллас, Локшинлар дунёни ядро фалокатига сургаётган кишилар билан бирга боролмаймиз, деган хулосага келганлар.

Эр-хотин таъқиб этилган. Хатлар ва телефонлар орқали таҳқирланиб, уларга дўқ-пўписа қилинган, уларнинг мол-мулкларига шикаст етказилган. Хатто жисмонан ўч оламиз, деб дўқ қилишган — хуллас, маъмурлар гердайиб демократик дейдиган мамлакатда уларни чидаб бўлмайдиган шароитга солиб қўйганлар. А. Локшиннинг фикрича, оммавий ахборот воситаларидаги туҳмат-бўҳтонлар замирида, ҳамма хил хуружлар ва таъқиблар замирида шубҳасиз АҚШ махсус хизмат маҳкамалари турган.

А. А. Громико Локшинларнинг кайфиятлари ва фикр-мулоҳазаларига СССРда тушуниб қаралади деди. Улар виждон амри билан қадам қўйганлар ва бу қадамнинг важларини ишонарли қилиб тушунтириб бердилар. Бу ҳаракат уларнинг ўз халқи билан бирга эркин яшаш ва меҳнат қилишдек дахлсиз ҳуқуқларини амалга ошириш имкониятидан маҳрум қилганларга қаттиқ таънадир. Совет кишилари доктор Арнольд Локшин билан унинг оиласи мардонавор иш тутганликларини олқишлайдилар, улар энди дўстлар орасидадирлар. Тинчликсевар совет халқи Америка халқига ҳамиша яхши ҳис-туйғуларда бўлиб келди ва АҚШ билан дўстона муносабатларни сақлашни хоҳлайди.

Учрашув самимий вазиятда ўтди.

(ТАСС).

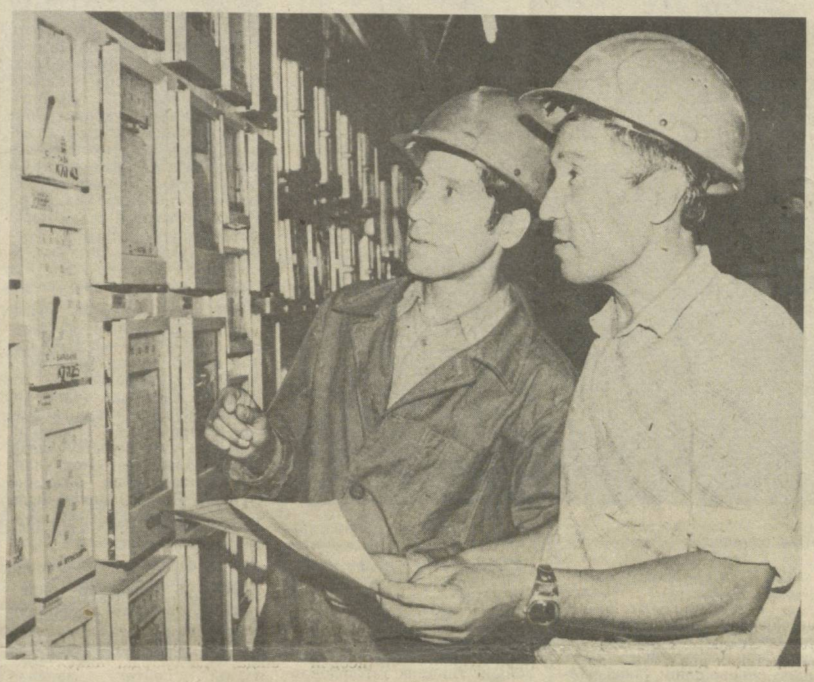

ПЕШҚАДАМЛАР САФИДА

В. И. Ленин номидаги Фарғона иссиқлик электр марказида ака-ука Набижон ва Ғанижон Қосимовлар номини ҳурмат билан тилга олишади. Икковининг касби бир — қозон машинисти. Улар асбоб-ускуналарнинг аниқ-пухта ишлашини таъминлашда бамаслаҳат иш тутадилар.

Ишлаб чиқаришда юқори кўрсаткичларга эришганлиги учун Набижон Меҳнат Қизил Байроқ ордени, Ғанижон эса II даражали Меҳнат Шуҳрати ордени билан тақдирланган.

Айни кунларда улар номини социалистик мусобақа пешқадамлари сафида кўриш мумкин.

Суратда: ака-ука Қосимовлар техника воситалари созлигини назорат қилишмоқда.

Р. ШАРИПОВ фотоси.

КЎМИР ҚАЗИБ ЧИҚАРИШНИ КЎПАЙТИРАЙЛИК

10 октябрь куни Тошкентда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатлар ер остидан кўмир қазиб чиқариш илмий-техника кенгашининг 46-мажлиси ўз ишини якунлади. Бу мажлис ишида Болгария, Венгрия, Вьетнам, Польша, Совет Иттифоқи, Чехословакия, шунингдек, Югославиядан келган мутахассислар иштирок этдилар.

— Биз кенгашнинг ўтган йилги иши якунларини чиқардик, — деди кенгаш раиси, СССР делегациясининг раҳбари Н. А. Петров.

Мажлисда Чехословакия мутахассислари ишлаб чиққан янги технология муҳокама қилинди.

Совет конструкторлари кенгаш муҳокамасига микропроцессорлар қўлланиладиган янги оригинал механизациялашган комплексни тақдим этдилар. Бу комплекс шахтёрлар меҳнатини анча енгиллаштиради, меҳнат унумдорлигини оширади.

Мажлис қатнашчилари «Ангренский» разрезининг иши билан, «Подземгаз» станциясида қўлланилаётган замонавий технология билан танишдилар.

Кенгашнинг беш кунлик мажлиси якунлари бўйича қўшма протокол имзоланди.

(ЎзТАГ).

дунё воқеалари

КУЭЛЬЯР ЯНА БМТ БОШ СЕКРЕТАРИ ЭТИБ ТАЙИНЛАНДИ

НЬЮ-ЙОРК, 11 октябрь. (ТАСС). БМТ Бош Ассамблеяси ялпи мажлисда Хавфсизлик кенгашининг Хавьер Перес де Куэльярни (Перу) янги беш йиллик муддат — 1987 йил 1 январидан 1991 йилнинг 31 декабригача БМТ Бош секретари этиб тайинлаш тўғрисидаги тавсиясини бир овоздан маъқуллади.

БМТдаги социалистик мамлакатлар группаси номидан сўзга чиққан Белоруссия ССР ташқи ишлар министри А. Е. Гуринович социалистик ҳамдўстлик давлатлари БМТ Бош секретари билан, БМТга аъзо бўлган барча давлатлар билан Ер юзида тинчлик, хавфсизлик, адолат ва тараққиёт иши тантана қилиши манфаатларини кўзлаб, ҳар томонлама ва самарали ҳамкорликни давом эттиришга тайёрлиги ҳамда иштиёқини таъкидлади.

Х. Перес де Куэльяр БМТ Бош секретарининг қамсёдини таъкидлаб, ядро қуролларини йўқотиш учун бутун кучни сарфлашга даъват этди. У СССР ва АҚШ раҳбарларининг Рейкьявикдаги учрашувини табриклаб, унда бутун дунёга дахлдор проблемалар муҳокама этилажагини уқтирди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **РЕЙКЬЯВИК.** «АҚШ — Никарагуадан қўлингни торт!» — ана шундай шиор остида АҚШнинг Рейкьявикдаги элчихонаси олдида Қўшма Штатлар мустақил Никарагуага нисбатан ўтказаётган ҳарбий авантюра ва дўқ-пўписа сиёсатига қарши норозилик намойиши бўлиб ўтди. Намойишда тараққийпарвар жамоатчилик вакиллари, Исландия пойтахти аҳолиси намояндалари қатнашдилар. Намойишчилар Президент Рейган номига ёзилган талабномани элчихонага топширдилар. Ҳужжатда Никарагуа ички ишларига аралашаётган Оқ уй сиёсатини, Никарагуа ҳукуматини ағдариб ташлашни кўзлаётган «Контрас» каллакесарлари тўдаларини АҚШ қўллаб-қувватлаётганлиги ғазаб билан қораланади. Америка ҳукумати қотиллик ва саботаж айбдорларига мадад бераётганлиги фактининг ўзи халқаро ҳуқуқни бузишдир, деб таъкидланади ҳужжатда. Намойиш қатнашчилари контрреволюцион тўдаларга АҚШ томонидан ҳар қандай ёрдам берилишини дарҳол тўхтатишни, Никарагуага нисбатан жазо чоралари бекор этилишини талаб қилдилар.

● **МАНАГУА.** АҚШ Марказий разведка бошқармаси томонидан таъминланаётган ёлланган террорчилар Никарагуа халқига қарши янги қонли жиноят қилдилар. Республика Мудофаа министрлигининг хабар қилишича, бандитлар пайшанба куни Хинотега шаҳридан 42 километр шимоли-ғарбда йўлга пистирма қўйганлар. Ёш келин ва куёв улар қўлида ҳалок бўлди. Каллакесарлар кооперативда ишлашга келаётган 22 яшар Карлос Лопесни ва унинг хотинини ваҳшийларча калтакладилар, сўнгра рўпарадан автоматлардан ўқ узиб отиб ташладилар. Шу куни улар саноат корхоналаридан бирининг ишчилари учун иш ҳақи олиб келаётган юк машинасини таладилар. Ёлланган каллакесарларнинг қонли қилмишлари Никарагуага қарши эълон қилинмаган уруш авж олдирилаётганлигининг натижасидир. Қўшма Штатлар маъмурияти эса бу урушга ҳомийлик қилмоқда, деб таъкидланади Мудофаа министрлиги бюллетенида.

(ТАСС, 11 октябрь).

АҚШДА СОВЕТ ФИЛЬМЛАРИ ФЕСТИВАЛИ ОЧИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 10 октябрь. ТАСС мухбири Владислав Орлов хабар беради: Қўшма Штатларнинг энг катта шаҳрида совет фильмлари фестивали «Совет республикаларига салом» деган шиор билан очилди. Томошабинлар Совет Иттифоқидаги ўн беш республика кинематография усталари яратган тўлиқ метражли 17 та бадиий лентани кўрадилар.

Ана шу фестивални Бутуниттифоқ «Совэкспортфильм» бирлашмаси ҳамда Нью-Йоркдаги ҳозирги замон санъати музейи билан биргаликда ташкил этган «Интернэшнл филм иксчейнж» компаниясининг президенти Жеральд Раппопорт ТАСС мухбири билан қилган суҳбатида: «Америкалик киношинавандалари Совет Иттифоқи кўп миллатли киносанъатининг асарлари билан илк бор шундай ҳажмда танишадилар, — деди. — Биз бу фильмларни кўрсатишни ўйлаётиб, Совет — Америка маданий алоқаларини ривожлантиришга ҳисса қўшишга ҳаракат қилдик. Бу алоқалар икки мамлакатимиз халқлари ўртасида ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга, тинчлик ишига актив хизмат қилмоқда. Санъатлар ичида энг оммавий бўлган кино санъати бунда алоҳида роль ўйнайди. Америкалик томошабин Совет кино санъатига тобора қизиқиб қарамоқда, шунинг учун ҳам мамлакатимизда бошланаётган фестиваль муваффақият билан ўтади, деб бемалол айтиш мумкин».

«Шу йил май ойида Тошкентда ўтказилган кино фестивалда бўлган эдим, шунинг учун ҳам АҚШда кўрсатиладиган бир қанча кино картиналарни кўрганман, — дейди ҳозирги замон санъати музейининг ходими Житти Женсен. — Бу фильмлар Совет Иттифоқининг географик ва миллий хилма-хиллигини, мамлакат республикаларидан ҳар бири маданиятининг бетакрор хусусиятларини ёрқин акс эттиради, деб ўйлайман. Мисол учун грузиялик кинематографчиларда ажойиб юмор истеъдоди бор. Молдавиялик режиссёрлар эса, аввало, табиатга, воқеликка поэтик муносабатда бўладилар. Улар яратган фильмларни кўрган киши бепоён мамлакат бўйлаб саёҳат қилгандек бўлади, ундаги кўпдан-кўп халқларнинг ҳаёти билан танишади».

Нью-Йорк экранида 15 совет республикаларининг кинофильмлари ноябрь бошларигача намойиш этилади. Сўнгра уларни Вашингтон, Сан-Франциско, Лос-Анжелес, Чикаго ва Бостон кино-томошабинлари кўрадилар.

А. ЛОКШИН:

ЭРКИН ЯШАЙМИЗ ВА ИШЛАЙМИЗ

СОВЕТ ВА ЧЕТ ЭЛ ЖУРНАЛИСТЛАРИ УЧУН МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Биз эр-хотин ишлаймиз, фарзандларимиз эса бошқа одамлар фарзандлари каби ўқишлари ва эркин яшашлари мумкин. СССРда сиёсий бошпана олган ва икки кун муқаддам оиласи билан Москвага келган АҚШ граждани Арнольд Локшин ана шу қувончини совет ва чет эл журналистларига айтди. 10 октябрь куни у СССР Ташқи ишлар министрлиги матбуот марказида мухбирлар билан учрашди. А. Локшин уларга хотини, қизи ва икки ўғлини таништирди ҳамда матбуот вакиллари билан учрашиш истаги Ғарб матбуоти унинг СССРга келишини ёлғон-яшиқлар билан изоҳлаётганлиги билан боғлиқлигини айтди. Табиийки, таржимаи ҳолим ва Америкадаги ҳаётимнинг баъзи тафсилотларини сизларга ўзим гапириб бергим келди, деди у.

Маълумотим жиҳатидан мен биохимик, фармакологман. 1939 йилда Калифорнияда туғилганман ва университетни ўша ерда тугатганман. Гарвард ва Жанубий Калифорнияда илмий иш билан шуғулланганман. Сўнгги олти йил давомида мени ишдан бўшатгунларига қадар, Хьюстон шаҳрида рак проблемалари лабораториясида фармакология департаменти бошлиғи сифатида ишлаганман.

Мен нега ишдан маҳрум бўлганимни сўрасаларингиз керак? Балки шу кунларда Америка газеталари ёзаётганидек, профессионал жиҳатдан менинг омадим келмагандир. Исбот келтириб, сизларни толиқтиришни истамайман. Фақат шуни айтаманки, ҳеч қандай изоҳсиз мени ишдан бўшатишди. Аммо мен аслида бундай изоҳларга муҳтож эмасдим. Унингсиз ҳам ҳамма нарса равшан эди: мен сиёсий фаолиятда иштирок этганлигим учун ўзим ҳам, хотиним ҳам, ҳатто фарзандларимиз ҳам ўн йилдан зиёдроқ вақтдан буён таъқиб қилиндик. Бу таъқиб анча аввал, мен АҚШда гражданлик ҳуқуқлари учун курашчилар ҳаракатида қатнашган пайтимдан бошланган. Мен кейинчалик АҚШнинг Вьетнамдаги урушига актив қарши чиқишни ўзимнинг ватанпарварлик бурчим деб ҳисобладим. Мен ва хотиним ҳозир тасаввур қилаётганимиздек, бутун онгли ҳаётимиз давомида адолат учун, социализм учун курашиб келдик.

Ҳозир эса Америка газеталари саҳифаларида менинг оилам тўғрисидаги ўтакетган ёлғон-яшиқларни эшитиб, танлаган йўлимнинг тўғрилиги ва ундан қайтмаслигимга энди узил-кесил қаноат ҳосил қилдим. Марказий разведка бошқармаси йўналтириб турган ташкилий таъқиб қурбони бўлганлигимга ҳам ишонч ҳосил қилдим. Шу маънода ҳозирги йил бошқача бўлди. Оиламга ҳуружлар кўпайди, нотаниш кишилар ўч олмоқчи бўлиб менга дўқ қилишди, машиналар бизни таъқиб қилди. Ўзим учун қадрдон бўлган кишиларнинг ҳаётини хавф остида қолдиришга ҳаққим йўқлигини сезганимдан кейин, СССРнинг БМТ ҳузуридаги ваколатхонасига мурожаат қилдим, шундан кейин даҳшатли воқеалар бошланди. Эртасига эрталаб ярим йилдан кўпроқ вақтдан буён ҳайвонлар устида тажриба ўтказилаётган лабораторияга келиб, бу ердаги ҳайвонларнинг ҳаммаси ўлдирилганлигини кўрдим.

Орадан беш минут ўтмай, менга иккинчи зарба беришди — ишдан бўшатилганлигимни маълум қилишди. Биз хотиним ва фарзандларимиз учун жуда муҳим бўлган ватанимизни ташлаб чиқиб кетиш ҳақида бирданига қарор қабул қилганимиз йўқ. Лекин бошқа иложи қолмаган эди. Менинг назаримда СССРнинг Вашингтондаги консулхонасида бизнинг қийин қисматимизга дарров ишонишмади, лекин сиёсий бошпана бериш тўғрисидаги илтимосимизни мумкин қадар тезроқ қондириш тўғрисида ваъда беришди.

Ўз фарзандларимни ватандан жудо қилганимда мен ҳақмидим? А. Локшин ўз саволига жавоб қайтариб бундай деди: ўз мамлакатингни ташлаб чиқиб кетиш осон эмас, бизнинг дунёқарашларимиз қандай бўлишидан қатъи назар ватанни тарк этиш жуда катта масъулият. Биз кўнглимизни бир нарса билан тинчитяпмиз: мен ва хотиним АҚШ конституциясига зид ҳеч қандай иш қилганимиз йўқ ва ўз мамлакатимизга қарши ҳеч қандай жиноятда айбланган эмасмиз.

Хуллас, Хьюстон ва уйимиз узоқда қолди, дейди ғамгинлик билан А. Локшин. Хусусий компьютерим жим турибди. Рак проблемасини ўрганишда у менга ёрдам берарди. Умум илмий ишимизга содиқ бўлган касбдошларим ёнимда йўқлигидан маюсман. Аммо бугун Совет Иттифоқига келганимизда Москвада оиламизга кўрсатилаётган инсонийлик ҳароратидан, бизнинг дардимизга шерик бўлиб аҳволимизга тушунишаётганлигидан фарзандларимнинг юзида табассум пайдо бўлганлигини кўрдим.

— Сиз нима дейсиз, кейинчалик сиз ва оилангиз АҚШга қайтиш учун рухсат ола оласизми ёки ўз хоҳиши билан бу мамлакатдан чиқиб кетиш имкониятига эга бўлмаган совет гражданлари тақдири бошингизга тушадими? — «Тайм» журнали мухбири Нэнси Трейвернинг бу саволида ватандошининг бу ҳаракатидан таажжубланиши ҳам, тез орада қайтиб кетиш учун рухсатнома керак бўлиб қолишига қатъий ишончи ҳам акс этди.

— Бу ерга келганимизга икки кун бўлди. Бирор хулосага келиш учун бу унчалик кўп вақт эмас, — деб жавоб берди А. Локшин. — Менимча, гап Совет Иттифоқининг позициясида эмас, балки Америка маъмурларининг менга ва оиламга муносабатида. Совет Иттифоқида менинг олдимда проблемалар вужудга келишидан қўрқмайман. Ҳаётимнинг 47 йилини ўтказган жонажон заминимни вақти келиб кўра оламанми, мени кўпроқ шу нарса даҳшатга солмоқда. Уни кўра олишим учун у ерда ғоят жиддий ўзгаришлар бўлиши керак...

— Агар, АҚШда ишдан бўшатиладиган кишиларга нисбатан қандайдир нормалар, қоидалар мавжуд бўлса, сизни ишдан бўшатишаётганида шу норма ва қоидаларга амал қилишганми?

— Мен Техасдаги касаба союзга мурожаат қилдим ва ноумид жавоб олдим. Аслини олганда, менинг аҳволимга тушиб қолган одамларни ҳимоя қиладиган қонунлар йўқ. Биласизми нима, Техас касаба союз ҳаракати билан эмас, балки шов-шувли «Даллас» телевизион сериали туфайли ном чиқарган.

Ассошиэйтед-пресс агентлиги вакили Э. Смитнинг саволида ҳам Арнольд ўз ватанини ташлаб кетишидан ҳайратланиш акс этди: нега Европа мамлакатига, ҳеч бўлмаса Жанубий Америкага эмас, балки Совет Иттифоқига келдингиз?

— Бунинг сабабларидан бири хотиним 1977 йилда Совет Иттифоқига қилган сафари таассуротларидир. У кўрган нарсалар Америка матбуотида берилган баҳоларга мутлақо ўхшамасди. Биз бошқа капиталистик мамлакатга кўчиб кетиш имкониятларини муҳокама қилаётганимизда шу фактни ҳам ҳисобга олдикки, менинг ҳаракат ва фикрлаш тарзимни номақбул деб ҳисоблаган кишилар капиталистик мамлакатда мени таъқиб этишни давом эттириш имкониятини топган бўлур эдилар. Уларни миллий чегаралар ҳам тўхтата олмас эди. Федерал тергов бюроси билан Марказий разведка бошқармасининг узун қўллари бу ерга етмайди, деб ўйлайман. Бундан ташқари мен олимман, Совет Иттифоқидаги касбдошларим билан ҳамкорлик қилишга умидворман, бу ерда ажойиб мутахассислар оз эмас. Аввалгидек, онкология соҳасидаги тадқиқотларга кичик бўлса ҳам зарур ҳисса қўшишни истайман.

Эн-Би-Си телекомпаниясининг шарҳчиси Арнольд ва Лорен фарзандларининг келажаги тўғрисида ташвишланади: бу муҳим қадамингизни фарзандларингиз билан муҳокама қилдингизми? Сизнинг назарингизда бундай ҳаракат қилиш учун — ўз ватанини тарк этиш учун улар жуда ёш эмасми?

— Биз болалар билан муҳокама қилганмиз, — деб жавоб берди Лорен Локшин. — Ахир улар ҳам, эндигина 15 ёшга кирганига қарамай Женнифер, айниқса, таъқиб қилинган. Улар АҚШда ўзлари учун истиқбол йўқлигини билишади. Табиийки, Арнольд ишдан бўшатилганидан кейин болалар ўқишни давом эттириша олмайди — тўлашга пулимиз бўлмайди, биз шу фактни ҳам ҳисобга олдик.

Нима учун бизни таъқиб объекти қилиб танлашди? А. Локшин бу саволга жавоб қайтариб, бундай деди: биз истисно бўлмасак керак, деб ўйлайман. Бу саволга ана шу ифлос кампанияни авж олдирганлар жавоб бериши лозим. Бу ҳақда федерал тергов бюроси фаолиятининг шармандали томонлари тўғрисида ҳақиқатни билиб олишни мақсад қилиб қўйган чинакам жасур ва ишбилармон журналистлардан сўраш мумкин. Буни улар аниқлайверсинлар. Улар бизнинг қисматимизга ўхшаган мисолларни топиб, юз берган аҳволнинг айбдорларини аниқласинлар.

— Америка оммавий ахборот воситалари Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларга нисбатан совуқчиликни авж олдираётгани ҳақида дадил исботли фикрлар бор. Сиз буни қандай шарҳлаб бера оласиз?

— Бир мисол келтираман. АҚШ Фидель Кастро ҳукуматини ағдариб ташлашга уринишидан сал аввал мен Кубада бўлган эдим. Халқнинг асосий кўпчилиги Куба революцияси ишини қўллаб-қувватлаётганини ўз кўзим билан кўриш имкониятига эга бўлдим. АҚШга қайтиб бориб, газеталаримиздан бирида Куба тўғрисидаги репортажни кўрдим-у кўзларимга ишонмадим. Унда бир тўда исёнчилар, ҳамма нафратланадиган диктатор Кастро тўғрисида гап борарди. Умуман репортаж муаллифлари ҳар қандай реаллик туйғусини йўқотиб қўйган эдилар. Матбуотимиз саҳифаларида воқеликни бузиб кўрсатиш фактларини кўплаб келтириш мумкин. Мен қисқа гапираман, мана шу икки кун ичида Совет Иттифоқи тўғрисида 30 йил давомида «Тайм», Си-Би-Эс ва бошқа манбалардан олган хабарлардан кўра кўпроқ маълумот олдим.

«Вечерная Москва» мухбири америкалик оиланинг шаҳар тўғрисидаги таассуротлари билан қизиқди.

— Очиғини айтаман, — деди А. Локшин. — Келганимизга атиги икки кун бўлди. Бунинг устига узоқ масофани учиб ўтганлигимиз туфайли кўп вақтимизни меҳмонхонада ўтказдик. Москва жуда гўзал!

— Ҳа, Москва жуда гўзал, — деб қўшилди Лорен, — болаларим билан театрга, музейга борадиган вақтни сабрсизлик билан кутяпман. Майкл «Болалар дунёси»га саёҳат қилишни орзу қиляпти. Аммо булар бизга қучоқ очган шаҳар билан қувончли учрашувларимизнинг бошланиши, холос.

(ТАСС).

Пахтакор ўртоқлар!

● ПАХТА ЙИҒИМ-ТЕРИМИДА ПЕШҚАДАМЛИК ҚИЛАЁТГАН ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР, ФАРҒОНА, ТОШКЕНТ ВА ХОРАЗМ ОБЛАСТЛАРИ ЗАРШУНОСЛАРИДАН УРНАК ОЛИНГ!

● МАШИНА ТЕРИМИДА СУСТКАШЛИК ҚИЛАЁТГАН НАВОИЙ, АНДИЖОН, САМАРҚАНД, БУХОРО ВА ЖИЗЗАХ ОБЛАСТЛАРИ МЕХАНИЗАТОРЛАРИ, СУРЪАТГА СУРЪАТ ҚУШИНГ. АКС ҲОЛДА, ҲАВО ТЕЗ-ТЕЗ АЙНИБ ТУРИБДИ, ДОҒДА ҚОЛАСИЗ.

● ПАРТИЯ, СОВЕТ ВА ХУЖАЛИК ТАШКИЛОТЛАРИ РАҲБАРЛАРИ, РАПО МУТАХАССИСЛАРИ, ТЕРИМЧИ, МЕХАНИЗАТОР ВА ҲАШАРЧИЛАРГА ҒАМХУРЛИК ҲАМИША ЭЪТИБОРДА БЎЛСИН!

ТЕРИМ ҚИЗҒИН

СУРХОНДАРЁ

● **Областда 10 бригада пахта тайёрлаш плани бажарилганлиги ҳақида рапорт берди.** Шуларнинг иккитаси Денов районидаги «Ҳазорбоғ» совхозининг Ўрмон Орипов ва Қурбон Муҳаммадиевлар етакчилик қилаётган бригадалари пахтакорларидир.

Областда мавсум бошидан бери 270182 тонна «оқ олтин» тайёрланди. Ўтган куни далаларда 103398 та теримчи, 2555 та «зангори кема» ишлади. Ҳар бир терим агрегатининг ўртача иш унуми 4 тоннани ташкил этди. Ленин йўли районидаги Қосим Раҳимов номли совхоздан Х. Жонгиров, Шеробод районидаги «Шеробод» совхозидан К. Товамаров каби механизаторлар кунига ўз агрегатлари бункеридан 12 тоннадан дурдона тўкишяпти. Мавсум бошидан бери К. Товамаров 233 тонна, Ҳ. Жонгиров 159 тонна пахта теришга муваффақ бўлди.

ҚАШҚАДАРЁ

● **Ўтган куни область пахтазорларида 151656 нафар теримчи, 1885 та агрегат ишлади.** Ҳар бир теримчи ўртача 44 килограммдан пахта терди. Шаҳрисабз, Қамаши, Яккабоғ районларининг теримчилари юқори кўрсаткичларга эришдилар.

«Ўзбекистон» колхози Чуст районидагина эмас, Наманган областида съездлар йили пахта йиғим-теримини биринчилардан бўлиб бошлаб берганди. Хўжалик механизаторлари машина теримига ҳам олдингилар сафида киришдилар. Натижада хўжалик бугунги кунда область колхоз ва совхозлари ўртасида пахта тайёрлаш суръатида пешқадамлик қилмоқда. К. Умурзоқов, Н. Раҳмонов, Ғ. Мадёровлар бошлиқ бригадаларда етиштирилган ҳосилнинг асосий қисми «зангори кема»лар бункеридан ағдарилди. М. Абдураҳимов, А. Қурбонов, О. Комилов, В. Ҳусаинов, М. Полвонов, Т. Ботиров, Ҳ. Ҳасанов, С. Нишонов сингари ўнлаб механизаторлар мавсум бошидан буён эл хирмонига 120-140 тоннадан «оқ олтин» тўкдилар. Хўжалик бўйича ҳосилнинг 90 проценти машиналар ёрдамида териб олиш планлаштирилган.

Суратда: колхознинг илғор механизатори Солижон Нишонов (чапдан иккинчи). У механизаторлараро социалистик мусобақада сўнгги беш кунлик ғолиби бўлди.

«ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАР ШАРОФАТИ

А. Ковтун фотоси (ЎзТАГ).

● ТАШВИШЛИ СИГНАЛЛАР

МАШИНА ТЕРИМИ НЕГА СУСТ?

«Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги» совхоз-техникуми бир пайтлари илғор хўжаликлардан бири эди. Чигит экишда, ғўза қатор ораларига ишлов беришда, йиғим-терим ишларини уюшқоқлик билан ўтказишда қўриқ Элликқалъа районида пешқадамлар сафида юрарди. Хўжалик механизаторлари бу йил 2 минг 60 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28,8 центнердан «оқ олтин» кўтариб, ялпи ҳосилни 5580 тоннага етказишга, бунинг 70 процентини машиналарда териб олишга қарор қилганлар.

Бироқ ҳозир бу ердаги суст ташкилотчилик, сиёсий-тарбиявий ишларга эътиборсизлик терим суръатини оширишга, сафарбарликни кучайтиришга жиддий таъсир қиляпти. Пировардида, хўжалик районда энг охирги ўринлардан бирида юрибди.

1-, 5-бўлимларда пахта тайёрлаш йиллик планлари эндигина 25 процент атрофида бажарилди, холос. Совхозда машина теримига эътибор ёмон. Д. Очилов бошқарувчилик қилаётган 3-бўлимда шу долзарб кунларда мавжуд 8 машинада атиги бир тоннадан, Т. Холмуродов етакчи бўлган 6-бўлимда 3 машинада 1,5 тоннадан пахта териляпти.

— Терим машиналарининг иш унуми пастлигига эҳтиёт қисмларнинг етишмаслиги сабаб бўляпти, — дейди совхоз директори Х. Ешчанов, — ҳар куни 7-8 та машина ҳаракатсиз туриб қолмоқда. Бунинг устига агрегатлар учун кенг иш фронти очолмаяпмиз.

— Нега?

— Дефолиация сифатли ўтказилмади. Ғўза япроқлари тўкилмаяпти...

— Бунга ким айбдор?

— Ўзимиз, албатта. Совхоз раҳбарлари ва мутахассислар вақтида бу муҳим агротехник тадбирларни назоратсиз қолдирганмиз...

Директор айбни тан олишга олди-ю, уни тузатиш борасида айни кунларда қилинаётган ёки қилинажак ишлар ҳақида жавоб беролмади. Чунки хўжаликда терим суръати ва сифатини ошириш йўлида зарур чора-тадбирлар кўрилаётгани йўқ. Ҳолбуки, совхоз пахта далаларида бодроқдек очилган пайкаллар теримчилар ва механизаторларга маҳтал бўлиб ётибди. Ҳозир хўжаликда кунига йиллик планнинг 3-3,5 проценти миқдорида пахта тайёрлаш имкони бўлишига қарамай у 2—2,10 процентдан ошмаётир.

Аҳвол шу тарзда кетиб, машиналар кучидан унумли фойдаланиш чоралари кўрилмаса, хўжалик йиллик маррага етолмай қолиши турган гап.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РЕЖАЛАШТИРИЛГАН ҚОЛОҚЛИК

Шофиркон районидаги «Шофиркон» колхози раҳбарлари пахта йиғим-терими графигини пастга тушириб юборишни гўё режалаштириб қўйганлар, акс ҳолда пахта чаман очилган бир пайтда терим суръати кундан-кунга пасайиб кетишини қандай изоҳлаш мумкин. Тайёрлаш пунктига графикда кўзда тутилганидан икки баравар кам пахта жўнатилмоқда, бу ҳам бўлса ўқувчилар ва четдан келган ёрдамчилар терган пахта. Айни пайтда колхоздаги меҳнатга яроқли аҳолининг деярли бешдан бир қисми теримда қатнашмаяпти. Хўжаликда эса 2400 киши бор.

Ш. Халилов, Н. Аҳмедов, М. Жумаев бригадаларида иш айниқса ёмон аҳволда. Бу бригадаларда кундалик кўрсаткичлар колхоздаги ўртача даражадан ҳам паст.

Механизаторлар ҳам ўзига хос «рекорд» ўрнатишди. 20 та пахта териш агрегатидан далага 2—3 таси чиқадиган кунлар ҳам бўляпти. Уларнинг ҳар бирида терилган пахта кунига бир тоннага ҳам етмайди. Оқибатда машина терими плани энди бир процентдан ошди.

Райондаги И. Мўминов, Охунбобоев номли колхозларда, Ильич номли совхозда, бошқа хўжаликларда ҳам терим суръати кескин пасайиб кетмоқда. Аммо теримчилар меҳнати ва дам олиши учун ноқулай шароитлар, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини бузувчиларга нисбатан кўнгилчанлик, теримнинг илғор методларидан воз кечиш ўзгаришсиз қолмоқда.

Бу ерда қайта қуриш тўғрисида кўп гап ва ваъдалар бўляпти-ю, аммо ҳеч қандай натижа йўқ.

А. ФОЗИЛОВ,
ЎзТАГ мухбири.
Бухоро области.

МАДАНИЙ ХИЗМАТ

● Оққўрғон районидаги Сегизбоев номли совхоз, «Партия XXII съезди» ва Вотинцев номли колхоз дала шийпонларида Тошкентдаги маданият институти ва халқ хўжалиги институти студентлари, Горький номли театр ҳамда ёш томошабинлар театри артистларидан иборат агитбригада самарали фаолият кўрсатмоқда. Улар пахтакорлар ҳузурида лекция ва суҳбатлар билан чиқишмоқда, концерт ва спектакллар намойиш этишаётир.

УЛКАН ХИРМОННИ КЎЗЛАБ

РЕСПУБЛИКА РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 11 ОКТЯБРГА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — мавсум бошидан буён тайёрланган пахта, учинчи устун — шу жумладан машинада терилган пахта.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ		
Ўзбекистон	89,50	53,07
Киров	82,65	41,54
Фрунзе	79,77	64,55
Бағдод	79,58	49,52
Бувайда	78,04	63,98
Ленинград	75,04	65,60
Риштон	68,16	64,36
Ёзёвон	67,91	45,13
Охунбобоев	66,75	27,66
Тошлоқ	62,43	25,41
Олтиариқ	62,15	55,05
Қува	62,14	41,88
Фарғона	59,50	18,79
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ		
Чиноз	84,57	81,35
Пискент	71,98	75,48
Ўрта Чирчиқ	70,17	88,96
Бекобод	67,34	66,93
Янгийўл	64,15	63,47
Оққўрғон	63,00	70,85
Коммунистик	61,63	82,60
Ғалаба	58,52	71,83
Бўка	57,76	66,91
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР		
Қўнғирот	68,93	41,70
Кегайли	68,90	67,28
Шуманай	67,19	61,37
Чимбой	66,77	63,71
Ленинобод	63,62	63,76
Хўжайли	58,89	45,87
Қораўзак	55,15	60,44
Тўрткўл	54,19	26,10
Беруний	52,49	28,16
Элликқалъа	47,47	20,52
Амударё	44,16	25,01
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ		
Гурлан	75,92	30,37
Хонқа	73,70	58,36
Урганч	53,37	28,22
Янгибозор	53,05	40,86
Ҳазорасп	52,53	15,59
Янгиариқ	51,26	32,27
Хива	50,73	23,06
Қўшкўпир	48,40	25,50
Шовот	47,18	25,87
Боғот	41,37	7,67
БУХОРО ОБЛАСТИ		
Олот	60,35	24,16
Ғиждувон	57,46	7,84
Вобкент	56,61	8,33
Свердлов	56,21	9,03
Бухоро	55,63	7,40
Ромитан	54,95	7,33
Шофиркон	53,81	3,46
Қоракўл	52,45	18,85
Пешку	49,80	20,12
Когон	37,58	8,09
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ		
Ворошилов	65,77	83,73
Боёвут	64,16	77,24
Сирдарё	58,19	69,98
Ховос	56,08	60,29
Гулистон	52,93	72,46
Комсомол	51,91	60,18
Оқолтин	51,90	66,48
Ильич	43,32	58,22
Меҳнатобод	40,71	45,83
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ		
Бойсун	65,16	109,51
Шўрчи	64,19	60,78
Қумқўрғон	60,85	60,22
Ленин йўли	59,49	83,66
Денов	58,65	39,06
Олтинсой	56,77	31,06
Термиз	54,35	32,01
Ангор	50,44	36,88
Шеробод	49,58	74,28
Сариосиё	48,04	9,78
Жарқўрғон	46,39	68,62
Гагарин	40,43	61,35
НАМАНГАН ОБЛАСТИ		
Чортоқ	68,53	40,18
Поп	64,46	59,68
Наманган	59,36	21,92
Норин	59,00	65,92
Уйчи	57,30	7,67
Тўрақўрғон	53,92	5,81
Учқўрғон	53,72	47,21
Задарё	47,64	52,05
Чуст	44,09	34,94
Янгиқўрғон	40,91	8,25
Косонсой	29,05	15,93
ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИ		
Зомин	67,23	55,45
Мирзачўл	51,37	57,76
Зарбдор	51,36	49,59
Дўстлик	45,09	51,59
Арнасой	37,29	41,64
Пахтакор	33,74	36,70
Жиззах	31,80	5,63
Октябрь	29,56	33,38
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ		
Пахтачи	51,73	28,97
Пайариқ	45,80	21,52
Пастдарғом	45,42	20,44
Нарпай	40,33	27,83
Оқдарё	37,55	26,59
Каттақўрғон	37,50	19,48
Большевик	36,65	20,77
Жомбой	36,29	20,92
Иштихон	35,09	18,35
АНДИЖОН ОБЛАСТИ		
Ленин	53,63	30,98
Комсомолобод	53,41	62,39
Москва	46,26	20,52
Избоскан	45,09	31,62
Олтинкўл	43,85	15,28
Балиқчи	42,05	16,04
Бўз	41,30	18,09
Андижон	37,28	19,57
Пахтаобод	28,87	13,85
Жалолқудуқ	27,57	20,90
Хўжаобод	22,34	3,63
Марҳамат	19,37	6,28
Қўрғонтепа	11,84	5,55
НАВОИЙ ОБЛАСТИ		
Қизилтепа	38,54	1,60
Навоий	36,48	20,55
Хатирчи	32,30	10,63
Навбаҳор	28,99	9,26
ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ		
Яккабоғ	43,31	18,37
Қарши	42,80	40,87
Шаҳрисабз	41,99	19,35
Китоб	40,31	12,11
Нишон	38,73	43,17
Ульянов	37,44	28,01
Косон	28,29	17,01
Усмон Юсупов	25,97	20,60
Ғузор	23,24	1,70
Баҳористон	22,93	17,48
Муборак	21,85	22,50
Чироқчи	20,21	1,80
Қамаши	20,20	3,17

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ЙЎЛЛАНМАСИ БИЛАН

Иброҳим РАҲИМ,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси

РАПО

ОЧЕРК

— Гурланнинг деҳқончиликка алоқадор одамлари жам бўлиб, юзма-юз ўтириб, очиқчасига, дангал гаплашиб олдик, — дейди РАПО совети аъзоси, «Коммуна» колхозининг раиси, партия XXVII съездининг делегати Амин Вафоев. — Илгари, қишлоқ хўжалик бошқармаси иш кўриб турган даврда бундай бўлмас эди. «Райсельхозтехника» ўзича ҳоким, «Райводхоз» алоҳида, пахта заводи—ўзича мустақил давлатдай эди. Уларнинг бошини бир ерга қовуштириб бўлмади. Райижрокомда ёки райкомда жам бўлиб қолинса, юзма-юз ўтириб ошкора гаплашолмасдик. Салгина қолипдан чиқилса, «Қаерда ўтирибсан, майда гапингни йиғиштир» дер эдилар. «Майда-чуйда» бўлиб кўринган ана шу ишни битириш учун ҳафталаб идорама-идора овора эдик.

РАПО совети — тенг ҳуқуқли, бир мақсадга баб-баравар жавоб берувчи ишлаб чиқариш командирлари, мутахассислар, тажрибали деҳқонларнинг маслаҳатгоҳи бўлиб қолди.

«Т» ҳарфи шаклидаги столнинг бошида РАПО Совети раиси Тожибой Ортиқов, узун столнинг ўнг томонида колхоз раислари, совхоз директорлари, иккинчи томонида эса, РАПО раисининг ўринбосарлари — собиқ «рай-рай»ларнинг илгари тутқич бермай юрадиган бошлиқлари, бош мутахассислар, молиячилар, пахта заводининг хўжайини-ю, матлуботчилар юзма-юз жойлашдилар. Совет раиси Ортиқов мажлисда техника хизмати, эҳтиёт қисмлар, ёнилғи борасида қаттиқ жанг бўлишини кутган эди. Бу масала, асосан силлиқ ўтди. Аммо битта масала кўп мунозара уйғотди.

— Қачонгача уч сўмлик деталь учун бутун бошлиқ машинани марказга юборамиз. Одам овора, ёнилғи исроф, қарабсизки, уч сўм билан битадиган ремонт иши колхоз учун уч юз сўмга тушмоқда. Майда ремонтларни колхознинг ўзи қилсин. Инженерларимиз, слесарларимиз бекор қолишяпти.

— Бошқа техник хизматлар ҳам кўрсатилади-да, — эътироз билдирди устахона бошлиғи. — Биз ўзимизни ўзимиз боқишимиз керак.

Бу гап хўжаликлар раҳбарларига ёқмади.

— Биродар, хўжалик ҳисобига ўтдик, деб колхозларнинг чўнтагини ўпириш ярамайди! — деди раислардан бири.

Масала жиддийлашиб кетди.

Сиртдан кичик бўлиб кўринган бу муаммо ҳамма хўжалик раҳбарларининг эътирозига учради. Шу туфайли РАПО раиси Ортиқов муаммони бартараф қилишни ўз зиммасига олди:

— Рухсат беринглар, бу иш билан ўзим шуғулланиб натижасини айтсам...

Қурилиш масаласи, айниқса, катта тортишувга айланди, можаро Ортиқов ўйлаганидан ҳам зўрайиб кетди. Баҳсни Киров номли колхоз раиси Қурбиёз Йўлдошев бошлаб берди:

— Пулинг бўлса, хоҳлаган соҳангга ишлат, дединглар. Яхши гап! Илгари ўз пулинг бўлса-да, бир тийинни ҳам рухсатсиз ишлатма, дер эдилар. Хўш, олға, деб қўйиб энди нега қайт орқангга, деяпсизлар?

— Нима бўпти?

— Қурилиш қилайлик, десак — йўлимизда ўнта тўсиқ. Маблағингга банк хўжайин — ололмайсан. Далаларимизга шийпон қуришимиз керак.

— Лойиҳангиз бўлса, ўн минг сўмгача бўлган иншоотларни лаббай, деб қуриб берамиз, — деди қурилиш бошлиғи.

— Нега «Коммуна» колхозига замонавий фермалар, данғиллама дала шийпонлари қуриб берасизлару, бизга келганда «Проектни кўрсат!» дейсизлар.

— Бу колхоз икки мингинчи йилгача нима қуришини планлаштириб, лойиҳа-ҳужжатларини ҳозирлаб қўйган-да, — деди давлат банки бошлиғи.

— Дала шийпони қуриш учун ҳам Тошкентга, лойиҳа институтларига қатнаш шартми? Бу ишни РАПОнинг ўз мутахассислари қилақолса бўлмайдими?

— Ўн минг сўмдан қиммат биноларни қуришга ҳуқуқсизмиз.

— Марказдан сўралсин. Эллик минг сўмликкача бўлган қурилишга РАПО ҳуқуқли бўлсин.

— Эллик мингдан гапирасиз, раис, уч минг сўмлик дала шийпонига ҳам материал йўқ, — деди ўнг қанотда ўтирганларнинг яна биттаси.

— Тайёрини мана биз берамиз, — деди район матлубот жамияти правлениесининг раиси. — Тайёр ёғоч уйлар бор, салгина қўшимча билан сўлим шийпон қилиб оласиз. Юринглар, кўрсатаман. Ёқса — сотаман, ёқмаса — ўзимга тан.

«Бўпти!» дедилар-да, хўжалик раҳбарларининг ҳаммаси райПОнинг ёғоч омборларига жўнадилар. Ўша куни матлубот кооперацияси неча ўн минг сўмлик улгуржи савдо қилди.

— РАПО тузилиб кўп яхши бўлди-да, — дейди Амин Вафоев, — Энг муҳими мажлислар камайди, ҳамма иш далага, қишлоққа кўчди. «Бизга қандай ишларинг бор!», деб рапочиларнинг ўзлари келиб турибдилар. Камчиликни ўзлари қидириб топиб, тузатиб кетадиган бўлдилар. Айниқса, техника хизмати яхшиланди.

БИРЛАШМА фаолияти ҳақида гап кетганида Тожибой Ортиқов гоҳида ўйга ботади. Уни яхлит ташкилот сифатида шакллантириш, йигирмадан ортиқ ўзига хос мустақил хўжаликларнинг бошини бир жойга қовуштириш, айниқса, тенг ҳуқуқли бошлиқларни «ўринбосар», «бўлим мудири» ёки «устахона мудири» қилиб жой-жойига ўтказиш осон кўчмади.

У болаликдан пахтачилик меҳнати билан улғайди. Тошкент қишлоқ хўжалик институтида ўқиди. Иқтисодчи-ташкилотчи дипломини кўтариб келган Тожибойни ўзи туғилиб ўсган «Коммуна» колхозига чорва бухгалтери қилиб тайинладилар. Тез орада у бош бухгалтер ўринбосари, сўнг бошбух бўлди. Кейин уни район қишлоқ хўжалик бошқармасига бўлим бошлиғи лавозимига чақириб олдилар. Т. Ортиқов бу ерда ҳам поғонама-поғона кўтарилиб, бошқарма бошлиғининг иқтисодий ишлар бўйича ўринбосари даражасига етди ва шу лавозимда унинг ёрқин таланти кўзга ташланди. Унинг ҳар одимини кўздан кечириб юрган район партия комитети РАПО раислигига ундан ўзга лойиқ номзод тополмади.

Тасдиқланиб, ишга тушган тунда Ортиқов кўз юммади. Ҳамма ишни қайта қуриш керак эди. Нимадан бошлаб, нима билан туғаллаш керак? Ҳамма ишни кадрлар ҳал қилади, кимни қаерга қўйсин? Уч кунгача ўрта звено кадрларини шахмат тахтасида дона сургандай ҳар катакка жойлаб кўрди, бузди, яна тузди, охири райком кўмакка келди-ю, тўртинчи куни РАПО бут бўлди. Қишлоқ хўжалиги тармоқлари бўйича ҳамма соҳага райондаги энг яхши мутахассислар тайинланди. Уларнинг ҳар бирига «Ўз соҳангда диагноз қўйиб даволайдиган врач ҳам, вазиятни аниқлаб ҳукм чиқарадиган судья ҳам ўзингсан. Ҳуқуқинг билан бурчингни пухта билиб ол. Ватан сенга катта ишонч билдирди» деди.

Шундан кейин у электрон ҳисоблаш маркази орқали бирлашган катта рўзғорга керак бўладиган ҳамма нарсани қайта ҳисоблаб чиқди. Борлиқ ресурсларни ўз қўлига олди, етмаётганини облагропромдан талаб қилди.

Гурлан илғор район эмасми, область ҳам РАПОни ранжитмади. Ишлаб чиқаришга зарур бўладиган ҳамма ресурслар бир хўжайиннинг қўлига ўтгач, унинг тақсимоти ҳам бир қўлдан чиқадиган бўлди. Аввалги ола қарашлар, ошна-оғайнилик йўқолди, тақсимот қатъийлашди. Уни хўжалик раҳбарлари жам бўлиб йил бошида тасдиқлаб қўйдилар. Аммо сув тақсимлаш бу йил РАПО кенгашида эмас, каналлар бўйида, тўғонлар бошида, далаларда, ниҳоятда тезкорлик билан ҳал қилинадиган бўлди. РАПО мутахассислари пайкал оралаб кимга, қачон, қанча сув кераклигини аниқлаб турдилар. Бу йилгидай сув танқис бўлган ёзда ҳам Гурланда сув жанжали юз бермади. Чунки, ернинг ҳам, сувнинг ҳам хўжайини битта, унинг оқибати — фойдаси ҳам, зарари ҳам РАПОнинг гарданида.

— Олтита эгри-бугри ариқни тўғрилаб, равон йўлга солдик. Натижада районда сув исрофгарчилиги кескин камайиб, қўшимча ер майдонлари вужудга келди, — дейди райкомнинг биринчи секретари Шоназар Ражабов.

Агросаноат бирлашмасининг афзалликлари тўғрисида сўз кетганида, Шоназар Ражабов мамнуният билан шундай деди:

— РАПОнинг монолит кучга айлангани баҳордаги даҳшатли жала оқибатларини битириш жараёнида синалди... РАПО бўлмаса ҳам шу иш қилинарди, халқимиз қийинчиликларни мардонавор енгишга ўрганиб қолган. Аммо бу галги офатни бартараф қилишда кучларнинг РАПО бирлашмаси қўлида марказлашганлиги қўл келди.

ҒЎЗАЛАР икки қулоқ бўлиб, чин барг чиқарай деб турган вақтда тўсатдан ҳаво айниб, булутлар галаси Киров номли колхоз даласини қоп-қоронғи қилиб қўйди. Далалар бамисоли кўл бўлиб кетди. РАПОнинг рацияларн бир зумда бутун районни оёққа турғазди. Жами техника фалокат юз берган жойга сафарбар қилинди. Махсус кўмакчи отрядлар ҳам ёрдамга шошилдилар. Колхозчиларнинг ярим йиллик меҳнати, эккан чигити, сепган ўғити, ундирган ғўзаси сел остида фарёд қилар, уларни на қўл кучи, на тракторлар бульдозерлар билан қутқариб бўлларди. Гурландан «сел тошқини» хабарини олган область агросаноат комитети ихтиёридаги борлиқ насосларни тревога билан тўплаб, жадаллик билан Гурлан РАПОси ихтиёрига жўнатди. Бахтсиз ҳодисага қарши кураш шиддат билан давом этди, пахтазорни кўмиб турган бегона сув кучли насослар билан пайкаллардан тортиб олиниб, хавфсиз жойларга оқизилди.

Бироқ қалин лой тагида қолган мурғак ғўзаларни қутқариш операцияси ҳазилакам муаммо эмасди. Ер остида қолган ғўзаларни қандай қилиб, қайси йўл билан қутқариш керак? — деган муҳим ва қийин масала кўндаланг бўлди.

Бу мураккаб иш ечимида ҳам РАПО қўл келди. Тупроқшунослар, ўсимликшунослар, агрономлар, механизаторлар жам бўлиб, «консилиум» ўтказдилар. Турлича таклифлар бўлди: «Қатқалоқни янчиб ташлаш керак», «Етилтириб плуг солиш керак», «Яхшиси, бошқатдан экилсин».

Шундан кейин РАПО мутахассислари яна пайкалма-пайкал юриб, қайси участкада қандай ишлар қилинишини аниқладилар, майдонлар пешма-пеш ўғитлаб, суғориб, устма-уст культивация ўтказиб турилди. Меҳнатнинг зўри, ўғитнинг кўри-ю, тадбиркорлик билан таралган сув туфайли ғўзалар жадал ривожлана бошлади. Ўтган йилгидан ўн-ўн икки кун кейинроқ бўлсада, ғўзалар яхши ҳосилга кирди.

Ҳамма районда бўлгани каби Гурланнинг ҳам ўз байроқдорлари, тажрибакорлари, йўл бошловчилари бор. «Коммуна» колхозининг раиси Амин Вафоев ана шундай раҳбарлардан ҳисобланади.

Ўрта бўйли, бикиргина, чаққон ва чечан кўринган Амин Вафоев қишлоқ хўжалигида катта тажриба орттирган одам. Мутахассислиги ирригатор, иш жараёнида олий партия мактабида таълим олган. Райком секретари, райижроком раиси хизматини ўтаган, қолоқ «Коммуна» колхозини оёққа турғизиш учун раисликка келган. Ўттиз йилдан буён партия аъзоси, партиявий йиғин ва форумларнинг фаол иштирокчиси, ниҳоят, КПСС XXVII съездининг делегати. Унинг идроки билан қолоқ колхоз тез орада машъал хўжаликлардан бирига айланди.

Қандай қилиб?

— Ҳозирги кун ибораси билан айтганда, инсон омилида гап катта экан. Ҳамма ишни одамлар ҳал қиладилар. Мен уларнинг ғайратини қўзғаб, ташаббусини қўллаб, керагида мадад бериб турдим. Заррача яхши иш қилган одамни алқаб, айб қилганнинг юзига айтиб, олғирларнинг қўлини ушлаб, йиқилганини қўлтиқлаб, суяб иш кўрдик. Колхоздан кочмоқчи бўлганлар ўтроқ бўлиб қолди, қочиб кетган тракторчилар қайтиб келдилар. Янгитдан юз нафар механизатор тайёрладик. Одамлар ўз кучларига ишонч ҳосил қилдилар. Шундан кейин ишлар ўз маромида борадиган бўлди.

ПАХТАЧИЛИК соҳасида шу давр ичидаги ўсиш суръати от пойгасидай тез борди. Ҳосилдорлик салкам икки баравар кўтарилди, пахтанинг навини яхшилаш, давлатга юқори нав, узун тола пахта сотиш ҳисобигагина колхоз 3 миллион етти юз минг сўм қўшимча даромад олди. Кетмончининг ойлик маоши 200 сўмга етди, тракторчи 300 сўмдан кўп ҳақ оляпти. Бу — авваллари колхозчининг тушига ҳам кирмаганди.

Бу йилги кўрсаткичлар янада юксак. РАПО шарофати билан ишлар янада жадаллашди. Мелиорация ишлари маромига етди. Захкаш зовурлар ирригация инженерлиги талабига мослаб қурилди, коллекторлар илмий асосда қайта тикланди, қинғир-қийшиқ, саёз бешта ариқ замонавий каналларга айлантирилди. Бинобарин ер яхшиланди. Хуторларни тугатиш ҳисобига экин майдонлари кўпайди.

«Коммуна» колхозининг қурилиш майдонлари, қурилиш иншоотлари ҳам РАПОнинг кўргазма объекти бўлиб қолди.

Қишлоқ йўллари асфальтланди, уйларга газ, сув қувури кирди. Колхознинг янги қурилган 3 та болалар боғчаси бутун Гурланда машҳур. Янги тикланган 11 та дала шийпони ҳам бошқаларга намуна. Бутун областга донғи кетган чорвачилик фермаси тез, арзон, соз қилиб қурилди. Ем-хашак сақланадиган бостирмалари энг сўнгги техника ютуқлари асосида бунёд этилди. Ферма қошида биохимия лабораторияси ишлайди. Сут етиштириш бўйича «Коммуна» колхози мамлакатнинг илғор хўжаликлари даражасига чиқиш учун интилмоқда.

Хўжаликда ташкил этилган чўчқачилик фермаси давлатга гўшт топшириш муаммосини бартараф этди.

Қишлоқнинг ғишт заводи йилига олти миллион дона ғишт чиқаради, колхозчилар арзон нархда, хоҳлаганларича оладилар, ортиб қолганини қўшниларга, ҳатто шаҳарликларга ҳам нақд пулга сотилади. Бу ҳам катта даромад, аммо энг катта даромад — пахтадан.

— «Коммуна» колхозининг 26 та бригадаси бор. Шароити битта-ю, аммо ҳосилдорлиги ҳар хил, — дейди Аминжон Вафоев. — Гектарига 36 центнердан 50 центнергача... Орадаги фарқ — 12 центнер, пулга чаққанимизда бу ҳар гектарига бир минг сўм деган сўз. Шу тафовутни йўқотиш — қайта қуриш, жадаллаштириш йўлидаги режамизнинг дебочаси. Бу борада район агросаноат бирлашмаси раҳбарлари, мутахассисларининг илмий ва амалий ёрдамларидан умидимиз катта.

Албатта, умид РАПОдан. Унинг дастлабки одимлари салмоқли бўляпти.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

● КОХТЛА-ЯРВЕ

Эстонияда ёнувчи сланец қазиб олинган эски разрезлар ўрнида ёш дарахтзорлар пайдо бўлди. Ёқилғи қазиб олишда бузилган ерларни тиклашда, кончилар билан бирга Кохтла-Ярве ўрмон хўжалигининг коллективи ҳам қайғурмоқда. Хўжалик йиллик кўкаламзорлаштириш планини муддатидан илгари бажарди. Бу ерда яроқсиз жинс уюми тепаликларини чимзор қилиш самарали усули қўлланилмоқда. Шу беш йилликда собиқ «Ой манзараси» ерларида дов-дарахтларни ўтқазиш ҳажми бир ярим баравар кўпаяди, чунончи бундай массивларини ноёб дарахтзорлар билан кўкаламзорлаштиришга асосий эътибор берилмоқда.

● БАРНАУЛ

Олтой деҳқонлари давлатга ғалла сотиш юзасидан социалистик мажбуриятларини бажардилар. Сибирдаги энг катта ғалла хўжаликлари омборларга 3 миллион 160 минг тонна дон тўкдилар. Шундан 1,5 миллион тоннадан кўпи олий сифатли буғдойдир. Олтой бундан аввал ҳеч қачон шу қадар сифатли дон бермаганди. Зона деҳқончилиги системаларини жорий этиш, интенсив технологияни кенг кўламда қўллаш, ўрим-йиғим конвейери барча бўғинлари ҳамкорлигини яхши йўлга қўйиш ҳисобига муваффақиятга эришилди. Давлатга Олтой ғалласини сотиш давом этмоқда.

● ПРИЮТНОЕ (Қалмиқ АССР)

Қалмиқ АССРдаги «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхозининг киномеханиги Н. Скляров ярим асрлик меҳнат стажини томоша залида ҳамқишлоқлари билан бирга нишонлади. Колхоз клубида қишлоқда санъатнинг шу турини актив пропагандисти бўлган ветеран самимий қутланди. Николай Осиповичнинг таржимаи ҳоли ўттизинчи йилларда бошланган, ўшанда у юртдошларини XX асрнинг ажойиб ихтироси билан биринчи марта таништирганди. У Ватанни ҳимоя қилиш учун фронтга кетганидагина кинооператор будкасини тарк этганди. Жангоҳлардан қайтиб келгач яна севимли иши билан шуғулланди ва ҳанузгача уни тарк этгани йўқ. Фидокорона меҳнатлари учун қишлоқ киномеханиги Н. Скляровга Автоном республикада хизмат кўрсатган маданият ходими деган фахрий унвон берилди.

● НОВОГИОРГИЕВКА (Амур области)

«Гиоргиевский» совхозининг қишлоқларидан одамларнинг кетиб қолиши тўхтади. Гражданларнинг умумий йиғилишида хизмат доирасини ривожлантириш комплекс программаси қабул қилинганида кетишни хоҳлаган ишчилар берган аризаларини қайтариб олдилар. Аҳоли чорваси учун ем-хашак тайёрлаш, уй-жойни ремонт қилиш, томорқани ҳайдаш каби кўпгина юмушларни хўжалик ўз зиммасига олди. Социал, маданий ва маиший объектлар қурилиши кенгайди, янги коттежлардан иборат бутун бир кўча пайдо бўлди, новвойхона, касалхона қуриб битказилмоқда.

(ТАСС).

БЕЛОРУССИЯ ССР

«Бобруйскшина» бирлашмаси 110 тонна сиғимли «БелАЗ» автомобиллари учун янги моделдаги ғилдирак шиналарини ишлаб чиқаришни бошлади. Бу покрышкалар 40 минг километргача йўл юришга чидамлидир.

Суратда: янги шина тайёрлаш цехида.

Н. Желудович фотоси. (ТАСС).

ОЛТИН КУЗ НОЗ-НЕЪМАТЛАРИ

Бу йил республикамиз боғбонлари ва полизкорлари учун алоҳида самарали, файзли йил бўлди. Олтин куз неъматларини йиғиштириб олаётган сабзавоткорлар, ўз ишининг устаси бўлган мева ва узум етиштирувчиларнинг аксарияти аллақачон ўн иккинчи беш йиллик биринчи йилининг план ва социалистик мажбуриятларини бажариб қўйишди.

Тилими тилни ёрадиган қовун-тарвузларнинг, ширин-шакар меваларнинг, узумларнинг мўл-кўллиги туфайли анъанага айланиб бораётган халқ сайиллари янада файзли ўтмоқда. Ҳар шанба-якшанба кунлари Тошкентдаги К. Маркс номли кўчада ўтказилаётган халқ сайили иштирокчилари деҳқонларимиз етиштирган ноз-неъматларни мамнунлик билан харид қилмоқдалар. Бу шаҳар билан қишлоқ алоқасининг, ҳамкорлигининг ва бирдамлигининг ёрқин намунасидир.

Республикамизда ўзининг ажойиб боғдорчилик маҳсулотлари билан довруғ таратган хўжаликлар орасида ҚҚАССР Нукус районидаги «Коммунизм» совхози ҳам бор. Ҳозир бу ерда шу кунгача қарийб 2 минг тонна витаминли маҳсулотлар давлатга топширилди.

Жиззах область Арнасой районидаги Василевский номли совхознинг Отақўзи Бегимқулов бошлиқ полизчилик бригадаси 25 гектар ерда деҳқончилик қилиб, ҳар гектар ер ҳисобига ҳозиргача 450 тоннадан қовун-тарвуз йиғиштириб олди.

Суратларда: 1. (юқорида) «Коммунизм» совхозининг илғор мева терувчиси Н. Худойбергенова. 2. Полизчилик бригадаси бошлиғи О. Бегимқулов ўз меҳнати самарасидан мамнун.

М. ЕЛЕУСИНОВ. (ЎзТАГ) ва А. Тўраев фотолари.

Пойтахтимиз меҳмонлари

САҲНАДА—МУЗИКА ВА РАҚСЛАР

Классик меросни ва совет балет мактабини пропаганда қилиш — Москва камер театрининг асосий вазифасидир. Бу бадиий коллектив Ўзбекистон пойтахтига меҳмон бўлиб келди. 10 октябрь куни В. И. Ленин номли СССР Халқлари дўстлиги саройи саҳнасида театр гастроллари бошланди.

Тошкентга биринчи бор келган Москва артистлари учта спектаклдан иборат программани намойиш қиладилар. Томошабинлар «Аср тароналари», «Аёл, музика, рақс», «Қўнғироқлар жаранги» спектаклларини кўрадилар. Театрнинг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери С. Власов саҳналаштирган бу асарларнинг ҳаммасида Бутуниттифоқ конкурси ҳамда ёшлар ва студентларнинг Гаванадаги жаҳон фестивали лауреати Лилия Сабитова қатнашади. Шунингдек, классик ва замонавий спектакллардан парчаларни бирлаштирган концерт программаси ҳам кўрсатилади. Тошкент саҳнасида театрнинг таниқли хореограф М. Фокин хотирасига бағишланган янги программасидан парчалар намойиш қилинади.

(ЎзТАГ).

ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАР ҲАР БИР ХОНАДОНГА

БАРВАҚТ ТУГАЛЛАНДИ

Навбаҳор район аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комбинатида газета ва журналларга обуна тўплаш қисқа муддатда тугалланди. Бунда актив иштирок этган жамоатчи обуна тарқатувчилардан Манзура Абдуназарованинг ҳиссаси катта бўлди.

А. Тошпўлатов, М. Аҳмедова, М. Раҳмонова каби коллектив аъзолари кўплаб матбуот нашрларига обуна бўлишди.

М. БОБОМУРОДОВА.
Навоий области.

ОБУНА БЎЛИШДИ

Қоракўл районидаги «Ўзбекистон» колхози аъзоларининг ҳар бири 35—40 сўмлик газета ва журналларга обуна бўлишмоқда. М. Рўзиев, Д. Султонов, С. Хотамов, О. Ондаев, Ш. Абдураҳмонов каби газетхонлар «Правда», «Известия», «Совет Ўзбекистони», «Қишлоқ ҳақиқати», «Ёш ленинчи», «Гулистон», «Муштум», «Фан ва турмуш», «Саодат» каби марказий ва маҳаллий газета-журналларга обуна бўлишди.

Р. АРАБОВ.
Бухоро области.

АКТИВЛИК БИЛАН

СИРДАРЁ РАЙОНИ. 1987 йил учун газета ва журналларга обуна тўплаш ишлари уюшқоқлик билан олиб борилятпи. Районда келгуси йил учун 102 минг нусхада вақтли матбуот органларига обуна қилиш ишларини амалга ошириш мўлжалланмоқда. Ҳозиргача меҳнаткашлар 76 минг нусхадаги турли хил газета ва журналларга катта қизиқиш билан ёзилдилар.

Обуна кампанияси район йўл қурилиши ва ремонт бошқармаси, район санитария —эпидемиология станцияси, автомактаб, Ленин номли колхоз, 3-ўрта мактабларда тез ва соз ўтказилаётир.

А. БЎРЛИЕВ.
Сирдарё области.

* * *

ХЎЖАОБОД РАЙОНИ. Булоқбоши бўлимида 1987 йил учун газета ва журналларга обуна тўплаш қизғин. Ҳозиргача 8 минг сўмлик турли хил нашрларга обуна тўпланди. Обуначилар «Правда», «Совет Ўзбекистони», «Қишлоқ ҳақиқати», «Коммунист», «Ёш ленинчи», «Шонли меҳнат» газеталарига, «Партия турмуши», «Саодат», «Муштум», «Гулистон» каби журналларга катта қизиқиш билан ёзилдилар. Алоқа бўлимида обуна тўплаш давом этмоқда. Ҳусанбой Умаров, Тоҳиржон Аҳмедов сингари почтальонлар обуна тўплашда фаол қатнашмоқдалар.

М. АБДУҚОДИРОВ.

РЕКЛАМА ✻ ЭЪЛОНЛАР

ПАХТАНИ ЁНҒИНДАН САҚЛАНГ

Энг асосий қишлоқ хўжалик экини — пахта йиғим-теримн қизғин бормоқда. Етилган ҳосилни вақтида нес-нобуд қилмай териб олиш билан бирга, уни эҳтиётлаб сақлаш ҳам энг муҳим вазифадир. Демак пахта йиғим-терими бораётган жойларда, ҳосил сақланаётган ва унга қайта ишлов берилаётган ерда бу қимматбаҳо халқ бойлигининг ёниб кетиши олдини олиш учун ёнғин хавфсизлигини таъминловчи барча воситаларни жанговар ҳолга келтириб қўйиш лозим.

Қуйидагиларни албатта эсда тутиш керак: бир тонна пахта ҳосилининг ёнғиндан нобуд бўлиши 4320 метр газмол, 120 килограмм ёғ, 240 килограмм кунжара, 15 килограмм хўжалик совуни халққа етказиб берилмайди, деган гапдир.

Барча пахта териш машиналари, пахта ташиётган ва пахта хирмонлари яқинида ишлаётган автомашина ва тракторлар созланган учқун қайтаргичлар, ўт ўчиргичлар, сув тўлдирилган флягалар ва белкураклар билан албатта жиҳозланган бўлиши лозим.

БУНДАЙ ВАҚТДА ҚУЙИДАГИЛАР ҚАТЪИЯН ТАҚИҚЛАНАДИ:

— пахта йиғим-терим пайтида пахта териш машиналарида, пахта хирмонларидан 30 метрдан яқин масофада, пахта ташиётган автомашина ёки тракторларда, пахта йиғим-теримида қатнашаётган кишиларнинг ётоқхоналарида чекиш. Шунингдек ётоқхоналарда эшикларни ўта мустаҳкамлаб беркитиб ташлаш ва улар яқинига печлар қўйиш, деразаларга металл тўсиқлар ўрнатиш, ётоқ жойлари тагига хашак, сомон тўшаш, хоналарни иситиш учун электр иситиш асбоблари ва бошқа хонаки мосламалардан фойдаланиш, хона ичини ёритишда қуввати 150 ваттдан ортиқ бўлган электр лампочкаларини қўллаиниш ман этилади;

— овқат пишириш учун пахта қуритилаётган жой ва пахта хирмонларидан юз метр берида олов ёқиш, тандир ўрнатиш, чойхона ташкил этиш, шунингдек тракторлар, автомобиллар ва пахта териш машиналари учун турар жой белгилаш ман қилинади;

— учқун ўчиргич билан жиҳозланган автомашина ва тракторларнинг пахтага беш метр ва учқун ўчиргич билан жиҳозланмаган автомашина ва тракторларнинг 30 метр яқин келиши бевосита йўл устида, шунингдек тупроқ ёки шағал тўкилган кўчалар бетида пахта қуритиш тақиқланади.

Пахтани қуритиш учун колхоз ва совхозлар махсус асфальтланган ва бетонлаштирилган майдончаларни ажратишлари лозим;

— колхозлар ва совхозларнинг далаларига пахта йиғим-теримига чиққан мактаб ўқувчилари, студентлар, ишчи ва хизматчиларни кўпинча ётоқхона учун қониқарсиз мослаштирилган бинолар — клублар, мактаблар, вагончалар ва баракларга жойлаштирадилар.

Бахтсиз ҳодисалар содир бўлмаслиги учун ёрдамга чиққанлар жойлаштириладиган бинолар ва шунга ўхшаш жойлар идоралараро комиссия томонидан текшириб кўрилиб, уларда яшаш учун рухсат берилади. Барча ҳашарчилар ёнғинга қарши тадбирлар юзасидан тушунтиришдан ўтганликлари ва улар тегишли тартиб-қоидага риоя этишлари ҳақида қўл қўйдириб олинади.

Одамлар яшаб турган биноларнинг атрофлари аланга олиши мумкин бўлган аҳлат ва бошқа нарсалардан тоза ҳолда тутилиши лозим. Хоналар иккита бемалол кириб чиқиладиган эвакуация қилинадиган йўлга эга бўлиши лозим. Ётоқхоналарда стационар типидаги электр ёритгичлардангина фойдаланишга рухсат этилади. Қўлда ясалган қурилмалар ва ёритгичлардан фойдаланиш ман қилинади. Хоналарни иситиш учун стационар типидаги ғиштдан қурилган печлар ўрнатиш лозим, мавсумий металл печлардан фойдаланиш ман қилинади. Ёниб турган печларни қаровсиз қолдириш мумкин эмас, пахта теримига чиққан ёрдамчилар яшаб турган биноларда бирламчи ўт ўчириш воситалари: кўпикли ўт ўчиргичлар, сув тўлдирилган бочкалар ва челаклар бўлиши шарт.

Йиғим-теримда қатнашаётган ҳар бир пахтакор ёнғин хавфсизлиги қоидалари талабларига қатъий риоя этишлари ва эҳтиётсизлик билан ташлаб юборилган ёниб турган гугурт ёки папирос қолдиғи катта ёнғинга сабаб бўлиб, давлатга улкан моддий зарар етказиши мумкинлигини доим ёдда тутиши лозим.

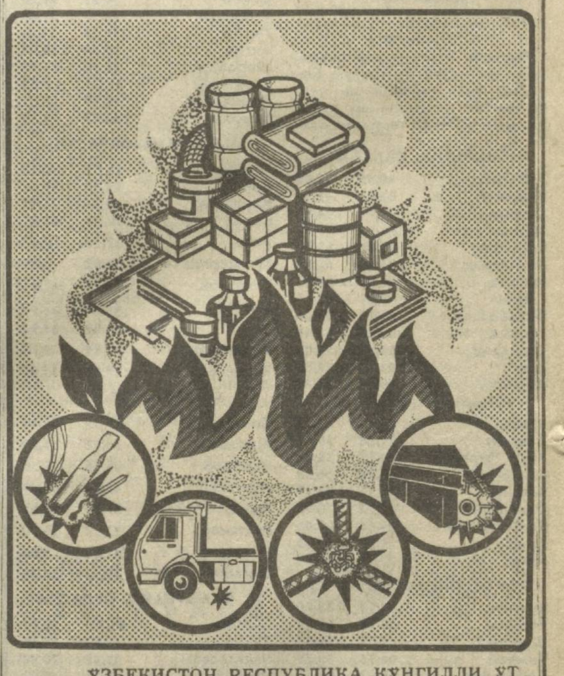

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТИ.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

ШАХМАТ МАКТАБИНИНГ ТАНТАНАСИ

Каспаров—Карпов баҳси якунлари ҳақида баъзи мулоҳазалар

Танаффуслари билан жами ўн ҳафтадан кўпроқ давом этган реванш матчининг баъзи якунларига бағишланган ушбу мақоламизни атоқли совет физик олими, Ленин ҳамда Давлат мукофотларининг лауреати академик Ж. И. Алферов билдирган фикрлар билан бошлашни лозим топдик.

— Мен, — дейди Жорес Иванович, — Каспаров билан Карпов ўртасидаги учала матчда ҳам бўлдим. Реванш матчининг 19-учрашувидан кейин улар жами 91 партия ўйнаб, умумий ҳисобни тенглаштирдилар. Бу камдан-кам учрайдиган ноёб ҳолдир. Беихтиёр хаёлимни: матбуот марказининг раҳбари гроссмейстер Эдуард Гуфельднинг маслаҳати билан бирданига иккала машҳур шахматчимизни жаҳон чемпионлари деб эълон қилинса, соз бўларди-да, деган фикр чулғайди. Албатта, иккови ҳам бундай юксак унвонга лойиқдир. Лекин шахмат фақат санъатгина эмас, спорт ҳам эканлиги учун, афсуски, бундай тўхтамга келиб бўлмайди...

16-партиядан кейин кўпчиликка матч тугагандек ва жаҳон чемпиони ишонарли ғалабага эришадигандек туюлди. Лекин Анатолий Карповнинг характерини яхши биладиганлар умидларини узмаган ҳолда олдинда ҳали катта кураш турганлигини сезардилар. Шундай бўлди ҳам: экс-чемпион устма-уст уч бор ғолиб чиқди. Бу Карповнинг ажойиб ўйини ва назаримизда, Каспаровнинг тажрибали ҳарифи имкониятларини бироз камситганлиги билан ҳам изоҳланади.

Шахмат — ҳаққоний, ҳалол ўйин. Эсингиздами, биринчи матчда 9-партиядан кейин А. Карпов 4:0 ҳисобида (дуранглар инобатга олинмасди): пешқадамлик қилар, кейинчалик эса эҳтиёткорликка берилиб, ҳарифи хато қилишини пойлашга тушган ва бу нарса қандай оқибатларга олиб келган эди. Бу матчда эса Г. Каспаров ҳисобда катта устунликка эга бўла туриб, ортиқ даражада қалтисликларга қўл ура бошлади. Чунончи 18-партияда ўйлаш учун вақт ниҳоятда тиғиз бир пайтда, кескин позицияда юришларни такрорлаб, дуранг қилишдан бош тортди ва мағлубиятга учради. Умуман олганда, шахмат—ҳалол ўйин, деган маълум фикрга қўшилмоқ даркор...

Жаҳон чемпионининг ёрқин ғалабаси билан нишонланган 22-партиядан кейин ҳам кураш алангаси сўнмади. Энди ҳарифларнинг ҳаракат йўналиши тағин ҳам равшан тортган эди. Навбатдаги учрашувда оқ доналарга эга бўлган А. Карповнинг ғалабага интилишидан бўлак йўл қолмаганди, Г. Каспаровни эса дуранг натижа ҳам қаноатлантирарди.

23-партияда биринчи марта инглизча бошланиш, деб аталувчи мураккаб дебют ишга солинди. 14-юришга келиб томонлар барча сипоҳларини ривожлантириб бўлдилар. Оқлар муҳим марказий хонани эгаллаш йўли билан ташаббусга эришиш режасини туза бошлади. Шунинг учун жаҳон чемпиони рақибини ўйлаб қўйган ўйин планидан чалғитиш мақсадида маълум аҳамиятга эга бўлган тактикавий операция бошлайди. Қора рухнинг тахта ўртасига чиқиши кўпчиликка ғалатироқ кўринган бўлса-да, бундан кўзланган мақсад чуқур маънога эга эканлиги, кейинчалик равшанлашди. Катта диагоналларни эгаллаб турган филлардан бир жуфти алмашиб кетгач, оқлар тағин ўша марказий хонани эгаллаш хавфини туғдира бошлади.

19-юриш олдидан Каспаров узоқ ўйга толиб, охири «ишини бажариб бўлган» руҳини жойига қайтарди. Энди навбат қора отнинг ажиб «рақс»ига келган эди. Оқлар асосий режаси — марказий хонани эгаллашга тараддуд кўриб турганда, қоралар бир пиёдани вақтинча қурбон қилиб, вақтида позицияни соддалаштиришга муваффақ бўлди. Кўп ўтмай қоралар берган пиёдасини қайтариб олгач, кураш ресурслари битганига ишонч ҳосил қилган жаҳон экс-чемпиони ўзининг 32-юриши билан бирга рақибига дуранг таклиф қилди. Каспаров рози бўлди. 12:11 ҳисоби реванш матчи низомига кўра Г. Каспаровга унвонини сақлаб қолиш ҳуқуқини берди.

Ўтган йилги матчнинг 24-учрашувидан кейин ҳам худди шундай ҳисоб—12:11 юзага келган, лекин унда чемпионлик имтиёзи А. Карповда эди. Бинобарин, охирги партияни ютиб чиққан тақдирда у унвонини сақлаб қоларди. Ўшанда Карпов дурангдан бош тортиб (бу ҳам мағлубият билан тенглиги туфайли, албатта), матчни 11:13 ҳисобида бой берган эди.

Бунисида-чи? Ютиб чиққанда ҳам мақсадига эриша олмасди, чунки чемпионлик имтиёзи Г. Каспаровда эди. Шунинг учун ҳам кўпчилик 24-партия номигагина ўйналиб, 15-16 юришдан сўнг ҳарифлар битимни имзолаб қўя қоладилар, деган фикрда эди.

Мўлжал қилинган юришлар сони битди, лекин битимдан дарак бўлмади. Аксинча, кураш мураккаб тус олиб борарди. Карповнинг ниятини фаҳмлаган Г. Каспаров 13-юришда чеккадаги пиёдасини суриб қора шоҳ томон «назар ташлай» бошлади. 13 апрелда туғилиб, жаҳоннинг ўн учинчи чемпиони бўлган Г. Каспаров 13 рақамига ихлос билан қарайдиганлардан. Унинг ярим соатча ўйлаб қилган 15 ва 16-юришлари позицияни чигаллаштириб юборди. Қоралар қароргоҳига зудлик билан ёпирилган оқ пиёдалар А. Карповдан аниқ ҳимоя чораларини кўришни тақозо этарди. Жаҳон экс-чемпиони бунинг уддасидан чиқди: кўпгина доналар мажбуран алмаштирилиб, тахтада тўрт рухли эндшпил юзага келди. Яна бир жуфт рух уриштирилганлигига қарамай, вазият муайян нозик жиҳатлардан холи эмасди... Беш соатли курашлардан сўнг 41-юришда кечиктирилган бу партияда томонларнинг имкониятлари батамом тенглашган эди. Эртасига ҳарифлар уни давом эттирмай, дурангга имзо чекдилар. Якуний ҳисоб Каспаров фойдасига 12,5:11,5 бўлди.

Мутахассислар, бу Каспаров билан Карпов ўртасидаги юксак даражадаги охирги баҳс эмас, деган фикрдалар.

Тож талабгорларининг Ригада ўтган финал матчида москвалик 23 ёшли халқаро гроссмейстер Андрей Соколов ҳамшаҳари Артур Юсуповни 7,5:6,5 ҳисобида мағлуб этди. Низомга кўра 1987 йил бошларида Барселона (Испания)да у Карпов билан суперфинал матчини ўтказади. Ғолиб жаҳон чемпиони Г. Каспаровга рўпара бўлади. Яна бир йилдан сўнг Карпов, балки яна чемпионлик учун Каспаров билан баҳсни давом эттирар. Лекин А. Соколов ҳам чинакам иқтидорли шахматчи эканлигини кўрсатиб қўйди.

Хуллас, камида яна тўрт йил шахмат олами совет вакили ҳукмида!

М. МУҲИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси.

«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 13 октябрда чиқади.

Редактор ўринбосари
Т. НАЖМИДДИНОВ.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 12/X да **Оловиддиннинг сеҳрли шамчироғи** (12.00), **Дон Кихот** (19.00), 14/X да **Пиковая дама,** 15/X да **Спартак.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/X да **Зебуннисо,** 14/X да **Куёв,** 15/X да **Уғрини қароқчи урди.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/X да **Туяқуш-бояқиш** (15.00), **Тошболта ошиқ** (19.00), 13/X да **Зўлдир,** 15/X да **Паранжи сирлари.**

Тингланг, томоша қилинг — 12 ОКТЯБРЬ, ЯКШАНБА

ТВ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Ритмик гимнастика. 10.15 — «Спортлото». 10.25 — «Будильник». 10.55 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.55 — «Тонгги почта». 12.25 — «Саёҳатчилар клуби». 13.25 — «Музикали киоск». 13.55 — «Қишлоқ янгиликлари». 14.55 — «Здоровье». 15.25 — «Иван Москвиннинг кино роллари». 16.55 — «Ералаш». 17.05 — «Ветеранлар, Сизлар учун». 17.55 — «Халқаро панорама». 18.40 — Спорт программаси. 20.10 — «Лўли бахти». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Ҳужжатли фильм. 23.00 — Концерт. 23.50 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг!» 9.20 — «Умр бир марта берилади». Бадиий фильм. 10.50 — «Рус тили». 11.20 — «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 11.50 — «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». 12.40 — Мультфильм. 13.00 — «Терговни билимдонлар олиб боради». Телеспектакль. 14.50 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 16.00 — Хоккей. «Динамо» — «Спартак». 18.15— Концерт. 18.45 — «Дунё ва ёшлар». 19.20 — Концерт. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!» 20.45 — Мотобол. СССР чемпионати. 21.10 — В. Ковтун чалади. 21.30 — «Время». 22.05 — «Тоғлардаги узун акс-садо». Бадиий фильм. 1- ва 2-серия-лар.

ТОШКЕНТ-I. 7.25 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Ҳужжатли фильм. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Биргаликда куйлаймиз». 10.00 — «Врач маслаҳати». 10.10 — «Ижодкор ёшлар учун». 10.35 — «Спорт шарҳи». 11.35 — «Бойчечак». 12.05 — «Касаба союзлари — коммунизм мактаби». 12.35 — В. И. Лениннинг назарий мероси. 12.50 — Реклама. 13.10 — Болалар учун телетеатр. 17.00 — Хоккей. «Винокор» — «Торпедо» (Усть-Каменогорск). 19.15 — Мультфильм. 19.30— «Ахборот». 19.50 — «Инсон ва табиат». 20.20 — «Совет киноси». 20.30 — «Ахборот». 20.55 — «Мусиқа жавони». 21.30 — «Время». 22.05 — «Инсон ва замин». 22.35 — Концерт.

ФРУНЗЕ. 15.05 — Мультфильмлар. 15.55 — Телефильмлар. 16.35 — «Новинки». 17.55 — «Халқаро панорама». 18.40 — Телефильмлар. 18.55 — «Мусобақага нима халақит беради?». 19.35 — «Корогоч». Ҳажвий киножурнал. 19.45 — Халқ ижодиёти II Бутуниттифоқ фестивали. 20.15 — Ч. Айтматов. «Бекеттеди бир тун». Телеинсценировка. 21.00 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Чайковский». Бадиий фильм. 2-серия.

Р

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Янги музикали ёзувлар. 9.15 — «Табассум». 10.15 — «С добрым утром!». 11.30 — «Фонотекамиз фондидан». 12.10 — «Ишчинома». 13.00 — «Чорвадор». 13.30 — «Қишлоқ хўжалик ходимлари, Сизлар учун». 14.00 — «Деҳқон байрами». 15.40 — «Навоий Астрободда». Музикали драма. 17.20 — Ўзбек куйларидан концерт. 18.30 — Дўстларимиз эстрадаси. 19.25 — Халқаро кундалик. 21.10 — «Табассум». 22.30 — «Қишлоқ хўжалик ходимлари, Сизлар учун». 23.30 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари: 33-21-43, 32-54-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.